

Bruselj, 11. december 2025
(OR. en)

16733/25

Medinstitucionalna zadeva:
2025/0398 (NLE)

COMPET 1334
RECH 555
FIN 1550
ENER 673

PREDLOG

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	10. december 2025
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2025) 760 final
Zadeva:	Predlog SKLEP SVETA o sprejetju Raziskovalnega programa Raziskovalnega sklada za premog in jeklo, o večletnih tehničnih smernicah za ta program, o večletnih finančnih smernicah za upravljanje sredstev Raziskovalnega sklada za premog in jeklo ter o razveljavitvi odločb 2003/77/ES in 2008/376/ES

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2025) 760 final.

Priloga: COM(2025) 760 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 10.12.2025
COM(2025) 760 final

2025/0398 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o sprejetju Raziskovalnega programa Raziskovalnega sklada za premog in jeklo, o večletnih tehničnih smernicah za ta program, o večletnih finančnih smernicah za upravljanje sredstev Raziskovalnega sklada za premog in jeklo ter o razveljavitvi odločb 2003/77/ES in 2008/376/ES

{SWD(2025) 409 final} - {SWD(2025) 410 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Namen tega predloga je pregledati obstoječo zakonodajo Raziskovalnega sklada za premog in jeklo.

S tem sklepom Sveta bodo razveljavljene določbe Odločbe Sveta 2008/376/ES¹ in Odločbe Sveta 2003/77/ES², kakor je bila spremenjena s Sklepom Sveta 2021/1207³.

Predlog je namenjen poenostavitvi in pospežitvi naložb v okviru Raziskovalnega sklada za premog in jeklo, tudi s povečanjem njegove privlačnosti ter nadaljnjo uporabo dela sredstev Evropske skupnosti za premog in jeklo (ESPJ) v likvidaciji in po končani likvidaciji sredstev Raziskovalnega sklada za premog in jeklo (v nadaljnjem besedilu: sredstva) za financiranje dveh polletnih razpisov za raziskovalne in inovacijske projekte od leta 2027 do leta 2030 zaradi povečanja učinka.

Za dosego tega so v tem predlogu združene določbe, ki so bile prej ločeno vključene v navedenih razveljavljenih odločbah, in sicer večletne tehnične smernice za Raziskovalni program Raziskovalnega sklada za premog in jeklo ter večletne finančne smernice za upravljanje sredstev Raziskovalnega sklada za premog in jeklo. V skladu s Protokolom št. 37, priloženim Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije⁴. Za tehnične in finančne smernice se uporablja enak postopek sprejetja⁵. Razlog za odločitev, da se predlaga združitev tehničnih in finančnih smernic v en sklep, je poenostavitev in lažje razumevanje predloga, kar bi bila „najpreprostejša oblika ukrepanja Unije“ v smislu zbirke orodij za boljše pravno urejanje⁶. To zagotavlja priložnost za pregled in uskladitev celotnega besedila obeh aktov ter olajšanje sprejetja in razprave v Svetu, saj je za oba sklopa smernic zagotovljen celovit kontekst. Reforma Raziskovalnega sklada za premog in jeklo je potrebna, saj bodo določbe iz Sklepa Sveta 2021/1208, ki dovoljujejo uporabo dela sredstev za namenske razpise, konec leta 2027 prenehale veljati.

V predlogu so upoštevane ugotovitve iz predhodne ocene, ki spremlja ta predlog, ter nasveti svetovalnih skupin za premog in jeklo in držav članic, zastopanih v Odboru za premog in jeklo.

¹ Odločba Sveta 2008/376/ES z dne 29. aprila 2008 o sprejetju Raziskovalnega programa Raziskovalnega sklada za premog in jeklo in o večletnih tehničnih smernicah za ta program (UL L 130, 20.5.2008, str. 7).

² Odločba Sveta 2003/77/ES z dne 1. februarja 2003 o določitvi večletnih finančnih smernic za upravljanje sredstev ESPJ v likvidaciji in po končani likvidaciji za upravljanje sredstev Raziskovalnega sklada za premog in jeklo (UL L 29, 5.2.2003, str. 25).

³ Sklep Sveta (EU) 2021/1207 z dne 19. julija 2021 o spremembi Odločbe 2003/77/ES o določitvi večletnih finančnih smernic za upravljanje sredstev ESPJ v likvidaciji in po končani likvidaciji za upravljanje sredstev Raziskovalnega sklada za premog in jeklo (UL L 261, 22.7.2021, str. 47).

⁴ Protokol (št. 37) o finančnih posledicah izteka Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo ter o Raziskovalnem skladu za premog in jeklo (UL C 115, 9.5.2008, str. 327).

⁵ Protokol (št. 37), člen 2, drugi odstavek: „Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom sprejme ukrepe, s katerimi določi večletne finančne smernice za upravljanje sredstev Raziskovalnega sklada za premog in jeklo ter tehničnih smernic za raziskovalni program Raziskovalnega sklada za premog in jeklo.“

⁶ Glej poglavje 4 o „skladnosti, izvajanju in pripravi predlogov“ [orodja št. 40 iz zbirke orodij za boljše pravno urejanje](#), stran 345: „Pojasnite izbiro instrumenta – Ali je bila izbrana najpreprostejša oblika ukrepanja Unije (instrument)?“

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Ta predlog je del pravnega svežnja o reviziji Raziskovalnega sklada za premog in jeklo ter njegovega Raziskovalnega programa. Razdeljen bo na dva nova predloga sklepov Sveta: eden bo določal ukrepe, potrebne za izvajanje Protokola št. 37, drugi pa večletne finančne in tehnične smernice za upravljanje sredstev.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

V kompasu za konkurenčnost EU⁷, ki ga je Komisija predstavila januarja 2025, je določen nov načrt ukrepov za prihodnja leta za spodbujanje dinamike in gospodarske rasti Evrope, pri čemer sta industrijska konkurenčnost in razogljičenje med nujnimi elementi preobrazbe, kot so opredeljeni v Draghijevem poročilu. Razogljičenje skupaj s potrebo po premostitvi inovacijske vrzeli, zmanjšanjem pretirane odvisnosti in povečanjem varnosti velja za močno gibalo rasti, ki ga je treba povezati z industrijsko, konkurenčno, gospodarsko in trgovinsko politiko.

Komisija se je 26. februarja 2025 odzvala in z dogovorom o čisti industriji⁸ predstavila skupni načrt za razogljičenje in konkurenčnost. Njegov cilj sta prehod Evrope na razogljičeno gospodarstvo do leta 2050 in zagotovitev okvira, ki podpira evropsko industrijo s trdnejšo poslovno upravičenostjo naložb v podnebno nevtralnost v energijsko intenzivnih panogah, krožnost in čiste tehnologije. V dogovoru o čisti industriji so določeni konkretni ukrepi za ta namen, med industrijskimi izdelki, pri katerih je mogoče povpraševanje znatno oblikovati z zasebnim naročanjem, pa je omenjeno tudi jeklo. Sklicuje se tudi na izvajanje akta o neto ničelni industriji iz leta 2024⁹, katerega cilj je okrepiti proizvodne zmogljivosti neto ničelnih tehnologij v Evropi, ter na evropski zeleni dogovor¹⁰, ki vsebuje zavezo o podpori tehnološkemu preboju na področju pridobivanja čistega jekla, ki bodo privedli do postopka brezogljičnega pridobivanja jekla do leta 2030. Spremljal ga je še akcijski načrt za cenovno dostopno energijo¹¹ za krepitev energetske unije in predlaganje ukrepov za zagotovitev cenovno dostopne, učinkovite in čiste energije za vse Evropejce.

Poleg tega je namen evropskega akcijskega načrta za jeklo in kovine¹², ki ga je Evropska komisija objavila 19. marca 2025, podpreti trajnostno in konkurenčno proizvodnjo jekla v Evropski uniji. Načrt v okviru osredotočenosti na zmanjševanje tveganj projektov razogljičenja z vodilnimi trgi in javno podporo poudarja vlogo Raziskovalnega sklada za premog in jeklo pri zagotavljanju pomembnega financiranja za jeklarski sektor v fazi inovacij za podporo prehodu na čisto jeklo. Poleg tega napoveduje splošno reformo Raziskovalnega sklada za premog in jeklo, da bi se poenostavile in pospešile naložbe v raziskave na področju jeklarstva, vključno z raziskavami na področju uporabe za obrambo.

⁷ COM(2025) 30 final.

⁸ COM(2025) 85 final.

⁹ Uredba (EU) 2024/1735 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o vzpostavitvi okvira ukrepov za krepitev ekosistema proizvodnje neto ničelnih tehnologij Evrope in spremembi Uredbe (EU) 2018/1724 (UL L, 2024/1735, 28.6.2024).

¹⁰ COM(2019) 640 final.

¹¹ COM(2025) 79 final.

¹² Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Evropski akcijski načrt za jeklo in kovine, COM(2025) 125 final.

Nazadnje, uredba o metanu¹³, sprejeta leta 2024, je namenjena zmanjšanju emisij metana v energetske sektorju ter uvaja zahteve za blažitev emisij metana iz premogovnikov in poročanje o njih.

V kompasu za konkurenčnost je poudarjena potreba po ukrepih za razogljičenje, ki jih je treba dodatno dopolniti z ukrepi v zvezi s horizontalnimi vidiki omogočanja, kot so poenostavitve regulativnega okolja, zmanjšanje bremen ter spodbujanje hitrosti in prožnosti. To je povezano tudi s širšo razpravo o poenostavitvi zapletenega okolja evropskih programov financiranja, da bi bilo financiranje Unije učinkovitejše in bi imelo večji učinek. V okviru predloga Komisije z dne 16. julija 2025 za ambiciozen in dinamičen večletni finančni okvir je poudarek na zagotavljanju večje prožnosti, preprostejših, bolj racionaliziranih in usklajenih finančnih programov ter spodbujanja konkurenčnosti.

Nedavni razvoj politike, opisan zgoraj, je skladen s cilji Raziskovalnega programa Raziskovalnega sklada za premog in jeklo glede podpore premogovništvu in jeklarstvu pri njunem prehodu. Zagotoviti je treba, da je Raziskovalni program Raziskovalnega sklada za premog in jeklo ustrezno prilagojen in da omogoča potrebne naložbe za pospešitev razogljičenja obeh sektorjev. Za zagotovitev dolgoročne skladnosti z drugimi ustreznimi politikami EU bi se lahko prednostne naloge, obravnavane v okviru Raziskovalnega programa Raziskovalnega sklada za premog in jeklo, upoštevale v drugih programih financiranja EU po letu 2030.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Pravna podlaga je drugi odstavek člena 2 Protokola št. 37, ki določa sprejetje ukrepov, s katerimi se določijo večletne finančne smernice za upravljanje Evropske skupnosti za premog in jeklo (ESPJ) v likvidaciji in po končani likvidaciji sredstev Raziskovalnega sklada za premog in jeklo ter tehnične smernice za Raziskovalni program Raziskovalnega sklada za premog in jeklo.

• Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)

Predlagane spremembe Raziskovalnega programa Raziskovalnega sklada za premog in jeklo je mogoče izvesti samo na ravni EU z revizijo obstoječe zakonodaje.

• Sorazmernost

Predlog je potreben za sprejetje ukrepov, s katerimi se določijo večletne finančne smernice za upravljanje sredstev ter tehnične smernice za Raziskovalni program Raziskovalnega sklada za premog in jeklo.

• Izbira instrumenta

Ob upoštevanju drugega odstavka člena 2 Protokola št. 37 ta sklep Sveta na predlog Komisije in ob posvetovanju z Evropskim parlamentom sprejme Svet, ki odloča s kvalificirano večino.

¹³ Uredba (EU) 2024/1787 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o zmanjšanju emisij metana v energetske sektorju in spremembi Uredbe (EU) 2019/942 (UL L, 2024/1787, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1787/oj>).

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje**

Predlog temelji na rezultatih predhodne ocene, s katero se izvaja spremljanje Raziskovalnega programa Raziskovalnega sklada za premog in jeklo za obdobje 2021–2024, ter na poročilih tehničnih skupin za leti 2022 in 2023.

- **Posvetovanja z deležniki**

Deležniki Raziskovalnega sklada za premog in jeklo so sodelovali na več *ad hoc* sestankih, na posebnih sestankih svetovalnih skupin (svetovalne skupine za premog in svetovalne skupine za jeklo), na primer skupnih sestankih 19. septembra 2025 in 12. maja 2025, ter v Odboru za premog in jeklo (COSCO), nazadnje 23. septembra 2025. Poleg tega je bil 19. junija 2025 izveden namenski dogodek za javno posvetovanje.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Potrebno strokovno znanje je bilo zagotovljeno s spremljanjem programskega obdobja Raziskovalnega programa Raziskovalnega sklada za premog in jeklo 2021–2024 v predhodni oceni, izvedeni v sodelovanju z Izvajalsko agencijo za raziskave, skupaj s posvetovanji z deležniki.

- **Ocena učinka**

Za predlagano revizijo ni potrebna ocena učinka.

Ta sklep Sveta se nanaša na spremembo že obstoječe zakonodaje na podlagi Protokola št. 37 in ima le majhen učinek. V takih primerih v skladu s pojasnilom iz zbirke orodij za boljše pravno urejanje¹⁴ ocena učinka ni potrebna. Poleg tega je bil v evropskem akcijskem načrtu za jeklo in kovine z dne 19. marca 2025 napovedan predlog za reformo Raziskovalnega sklada za premog in jeklo za isto leto, na podlagi analize, opravljene za akcijski načrt, pa je že bila določena glavna usmeritev politike reforme: poenostaviti in dodatno pospešiti naložbe v raziskave na področju jeklarstva, vključno z raziskavami na področju uporabe za obrambo. Vendar je predlagana revizija še vedno podprta z analizo predhodne ocene, kot to zahteva člen 34 Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.

- **Primernost in poenostavitev ureditve**

Predlog temelji na rezultatih predhodne analize, ki spremlja predlog. To vključuje premisleke o tem, kako poenostaviti in pospešiti podporo, ki jo ponuja Raziskovalni program Raziskovalnega sklada za premog in jeklo, vključno z načini za povečanje prožnosti in predvidljivosti za potencialne vložnike.

- **Temeljne pravice**

Predlog je skladen z varstvom temeljnih pravic.

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Predlog ne ustvarja novih obveznosti, ki bi bremenile splošni proračun v sedanjem večletnem finančnem okviru.

¹⁴ Glej orodje št. 7 iz [zbirke orodij za boljše pravno urejanje](#) Evropske komisije.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Spremljanje in ocenjevanje izvajanja Raziskovalnega programa Raziskovalnega sklada za premog in jeklo bosta izvedena konec leta 2027.

- **Obrazložitevni dokumenti (za direktive)**

Ni relevantno.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

S tem sklepom Sveta bodo določene finančne in tehnične smernice Raziskovalnega sklada za premog in jeklo.

Vzporedna sprememba Odločbe Sveta 2003/76/ES za izvajanje Protokola št. 37 povečuje finančna sredstva Raziskovalnega programa na 200 milijonov EUR na leto, da se pospešijo naložbe v raziskave in inovacije v zadevnih sektorjih ter razširi krog vključenih akterjev. Povečani proračun omogoča navzgor usmerjeno usklajevanje stopenj financiranja s programi EU za financiranje raziskav, kar omogoča večjo udeležbo javnih in akademskih subjektov.

Ta sklep to podpira z zagotavljanjem višjih stopenj financiranja za industrijo, kar bo bolje podprlo naložbe v industrijske raziskave in njihove rezultate. Predvideva tudi uporabo mehanizma vzajemnega zavarovanja, ki bo omogočil zmanjšanje jamstev, ki se zahtevajo od vložnikov, in večji odstotek razpoložljivega predhodnega financiranja.

Prav tako omogoča večjo prožnost instrumentov, saj opušča predpisano dodeljevanje sredstev za letne in „velike“ razpise, ter s sprejetjem dvoletnih programov dela predvideva bolj predvidljivo načrtovanje, hkrati pa z uvedbo dveh rokov za razpise vsako leto in racionaliziranim naborom vrst projektov skrajšuje čas od zamisli do nepovratnih sredstev.

Pojasnjuje pogoje v zvezi z varnostnimi pomisleki pri projektih z dvojno rabo (civilno in vojaško).

Členi 10 do 18 določajo večletne tehnične smernice za Raziskovalni program, ki so bile prej določene v Odločbi Sveta 2008/376/ES, z revidiranimi splošnimi in specifičnimi raziskovalnimi cilji ter razpisnimi pogoji. Členi 19 do 26 določajo večletne finančne smernice za upravljanje sredstev, ki so bile prej določene v Odločbi Sveta 2003/77/ES.

Predlog

SKLEP SVETA

o sprejetju Raziskovalnega programa Raziskovalnega sklada za premog in jeklo, o večletnih tehničnih smernicah za ta program, o večletnih finančnih smernicah za upravljanje sredstev Raziskovalnega sklada za premog in jeklo ter o razveljavitvi odločb 2003/77/ES in 2008/376/ES

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Protokola št. 37 o finančnih posledicah izteka Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo ter o Raziskovalnem skladu za premog in jeklo, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, ter zlasti člena 2, drugi odstavek, Protokola,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta¹,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Za namene Protokola št. 37 o finančnih posledicah izteka Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo ter o Raziskovalnem skladu za premog in jeklo, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, Komisija v skladu s Sklepom Sveta (EU) .../...² upravlja Evropsko skupnost za premog in jeklo (ESPJ) v likvidaciji in po končani likvidaciji sredstva Raziskovalnega sklada za premog in jeklo.
- (2) Raziskovalni program bi moral prispevati k večanju javnih in zasebnih naložb v raziskave in inovacije v državah članicah, s čimer bi pomagal doseči cilj, da skupne naložbe v raziskave in razvoj znašajo vsaj 3 % bruto domačega proizvoda Unije.
- (3) V ta namen in v skladu s cilji Raziskovalnega programa Raziskovalnega sklada za premog in jeklo (v nadaljnjem besedilu: Raziskovalni program), sprejetega z Odločbo Sveta 2008/376/ES³, bi bilo treba pri financiranju ustrezno upoštevati spreminjajoče se potrebe politike in prednostne naloge Unije, kot so opredeljene v kompasu za konkurenčnost⁴, dogovoru o čisti industriji⁵, evropskem akcijskem načrtu za jeklo in kovine⁶ ter evropskem zelenem dogovoru⁷.

¹ UL C [...], [...], str. [...].

² Sklep Sveta (EU) .../... z dne (UL ...).

³ Odločba Sveta 2008/376/ES z dne 29. aprila 2008 o sprejetju Raziskovalnega programa Raziskovalnega sklada za premog in jeklo in o večletnih tehničnih smernicah za ta program (UL L 130, 20.5.2008, str. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2008/376/oj>).

⁴ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Kompas za konkurenčnost za EU, COM(2025) 30 final.

⁵ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Dogovor o čisti industriji: skupni načrt za konkurenčnost in razogljčenje, COM(2025) 85 final.

⁶ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Evropski akcijski načrt za jeklo in kovine, COM(2025) 125 final.

- (4) Da bi spodbudili pravičen prehod, bi moral Raziskovalni program prispevati k socialni, gospodarski in okoljski oživitvi premogovniških in jeklarskih regij, ki jih je prehod teh sektorjev še posebej prizadel.
- (5) Dodelitev vseh razpoložljivih sredstev v štirih letih je nujna za izboljšanje privlačnosti in učinka Raziskovalnega programa, spodbuditev in pospešitev zasebnih naložb v raziskave in inovacije, povečanje konkurenčnosti ter pospešitev industrijske preobrazbe jeklarstva in premogovništva za zeleni prehod in razogljičenje v zahtevnih geopolitičnih in gospodarskih razmerah.
- (6) Nedavne izkušnje v spreminjajočem se gospodarskem in finančnem okolju kažejo potrebo po prožnejšem in privlačnejšem finančnem in tehničnem okviru za izvajanje Raziskovalnega programa. Smernice za Raziskovalni program so zasnovane tako, da omogočajo prožnejši pristop pri njegovem izvajanju, ter bi morale zato dodatno poenostaviti dostop in čim bolj povečati uspešnost in učinek financiranja v okviru navedenega programa.
- (7) Odločbo 2008/376/ES je treba nadomestiti, da se poenostavi okolje programov financiranja Unije, zlasti z uskladitvijo Raziskovalnega programa z instrumenti, ki se uporabljajo v okvirnem programu Evropske unije za raziskave in inovacije Obzorje Evropa (2021–2027), kot je določen v Uredbi (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta⁸, ter njegovem nasledniku. To je potrebno, da se omogoči dopolnjevanje med različnimi programi v sektorjih, povezanih s premogovništvom in jeklarstvom. Tehnične smernice za Raziskovalni program je treba uskladiti zaradi sprememb v korporativnem upravljanju orodij za financiranje in zaradi Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta⁹, s katero so bila vzpostavljena „enotna pravila“. Skupaj s spremembami pri izvajanju Raziskovalnega programa dodatno krepijo razloge za nadomestitev Odločbe 2008/376/ES, da bi dosegli naložbene cilje.
- (8) Z Raziskovalnim programom bi morali biti ukrepi financirani na podlagi odprtih razpisnih postopkov. Ukrepi bi morali biti predvsem v obliki raziskovalnih projektov. Ker se je stopnja financiranja v Raziskovalnem programu ohranila na enaki ravni, medtem ko se je v drugih programih Unije za financiranje raziskav zvišala, se je delež vlog za financiranje znatno zmanjšal. Zato je treba stopnje financiranja, ki se uporabljajo za te ukrepe, uskladiti s tistimi iz predloga za program, ki bo nasledil program Obzorje Evropa, kar bo omogočilo zlasti večjo udeležbo industrije, vključno z malimi in srednjimi podjetji (MSP), ter javnih in akademskih subjektov.
- (9) Za kritje tveganja za Komisijo in druge upravičence, povezanega z neizterjavo zneskov, ki jih dolgujejo upravičenci, ter za zmanjšanje bremena vložnikov pri zagotavljanju bančnih jamstev je primerno, da se uporaba mehanizma vzajemnega zavarovanja, vzpostavljenega s členom 37 Uredbe (EU) 2021/695, razširi na Raziskovalni program.

⁷ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Evropski zeleni dogovor, COM(2019) 640 final.

⁸ Uredba (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa, določitvi pravil za sodelovanje in razširjanje rezultatov ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1290/2013 in (EU) št. 1291/2013 (UL L 170, 12.5.2021, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj>).

⁹ Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije (UL L, 2024/2509, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (10) Z Direktivo 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta¹⁰ je bil ustanovljen inovacijski center za industrijsko preobrazbo in emisije. Ta z zbiranjem in analizo informacij o inovativnih tehnikah med drugim prispeva k zmanjšanju onesnaževanja, razogljičenju, učinkoviti rabi virov ter krožnemu gospodarstvu z manjšo ali varnejšo uporabo kemikalij, pomembnih za dejavnosti v okviru navedene direktive. Za spremljanje tehnološkega napredka ter oceno okoljskih koristi in kompromisov za industrijsko preobrazbo v Uniji bi bilo treba centru posredovati redna poročila o projektih Raziskovalnega programa.
- (11) Za zagotovitev, da bodo vsa razpoložljiva sredstva dodeljena v štirih letih, bi bilo treba revidirati naložbene cilje operacij upravljanja sredstev. Določiti bi bilo treba, da se sredstva vlagajo s ciljem ohranitve – in kjer je mogoče, povečanja – njihove vrednosti, da se zadovoljijo likvidnostne potrebe, ki izhajajo iz razpisov za financiranje. Druge vidike operacij upravljanja sredstev bi bilo treba prilagoditi, da bodo usklajeni s tem posodobljenim naložbenim ciljem.
- (12) Finančne smernice bi morale omogočiti prožen pristop k tehničnim vidikom izvajanja in določiti ustrezne naložbene instrumente za doseganje naložbenih ciljev. Pravila, ki se nanašajo na način izvajanja naložb, in sicer v zvezi z načeli naložbene strukture in upravičenimi naložbami ter okoljskimi, socialnimi in upravljavskimi vidiki, so tehnične narave. Kar zadeva druge portfelje, ki jih upravlja Komisija, bi se ti načeloma določili v skladu s pravili, sprejetimi na podlagi člena 60 Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Zato bi bilo treba Komisiji omogočiti, da se v skladu z navedenimi pravili odloči razširiti obseg upravičenih naložb in vključi druge razrede sredstev in naložbene operacije, skladne z naložbeno strategijo in cilji, ter valute drugih razvitih gospodarstev, katerih sezname objavi Mednarodni denarni sklad, pri čemer je treba uporabiti zavarovanje pred valutnimi tveganji. Poleg tega bi bilo treba Komisiji omogočiti tudi, da določi podrobne smernice, zato da so smernice, ki se uporabljajo za okoljske, socialne in upravljavske naložbe, usklajene s pravili, ki se uporabljajo za druge portfelje, ki jih upravlja.
- (13) Za zagotovitev finančne preglednosti je treba državam članicam v letnem poročilu zagotoviti informacije o operacijah upravljanja, izvedenih v skladu s finančnimi smernicami, vključno z informacijami o razporeditvi v različne razrede sredstev, ter pojasniti vse večje spremembe v strateški naložbeni strukturi.
- (14) Za Raziskovalni program se uporablja Uredba (EU, Euratom) 2024/2509. Ta določa pravila za vzpostavitev in izvajanje splošnega proračuna Unije.
- (15) V skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509, Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta¹¹, Uredbo Sveta (Euratom, ES) št. 2988/95¹², Uredbo Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96¹³ in Uredbo Sveta (EU) 2017/1939¹⁴ je treba finančne

¹⁰ Direktiva 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja) (UL L 334, 17.12.2010, str. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/75/oj>).

¹¹ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

¹² Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, 23.12.1995, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

¹³ Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

interese Unije zaščititi s sorazmernimi ukrepi, vključno s preprečevanjem, odkrivanjem, odpravljanjem in preiskovanjem nepravilnosti in goljufij, izterjavo izgubljenih, nepravilno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev ter po potrebi naložitvijo upravnih sankcij. Zlasti lahko v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 in Uredbo (Euratom, ES) št. 2185/96 Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) izvaja preiskave, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, da bi ugotovil, ali je prišlo do goljufije, korupcije ali drugih nezakonitih ravnanj, ki škodijo finančnim interesom Unije. V skladu z Uredbo (EU) 2017/1939 je Evropsko javno tožilstvo (EJT) pristojno, da preiskuje in preganja goljufije ter druga kazniva dejanja, ki škodijo finančnim interesom Unije, kot je določeno v Direktivi (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁵. V skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509 mora vsaka oseba ali subjekt, ki prejema sredstva Unije, v celoti sodelovati pri zaščiti finančnih interesov Unije, podeliti potrebne pravice in dostop Komisiji, OLAF, Evropskemu računskemu sodišču in po potrebi EJT ter zagotoviti, da morebitne tretje strani, ki so vključene v izvrševanje sredstev Unije, podelijo enakovredne pravice.

- (16) Da bi se zagotovili enotni pogoji za izvajanje tega sklepa, bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila za določene odločitve o odobritvi financiranja raziskovalnih projektov. Ta pooblastila bi se morala izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁶.
- (17) Zaradi sprememb, ki so potrebne v večletnih tehničnih in finančnih smernicah, določenih v odločbah Sveta 2003/77/ES¹⁷ in 2008/376/ES, bi bilo treba navedeni odločbi nadomestiti.
- (18) Zaradi poenostavitve je primerno tehnične in finančne smernice združiti.
- (19) Za zagotovitev nemotenega prehoda bi se morala Odločba 2008/376/ES še naprej uporabljati za financiranje ukrepov, ki izhajajo iz predlogov, oddanih v okviru razpisov, objavljenih do 31. decembra 2026.
- (20) Zaradi jasnosti glede pravil, ki se uporabljajo za ukrepe, je primerno, da se uporaba tega sklepa odloži na 1. januar 2027 –

¹⁴ Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT) (UL L 283, 31.10.2017, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

¹⁵ Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (UL L 198, 28.7.2017, str. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

¹⁶ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

¹⁷ Odločba Sveta 2003/77/ES z dne 1. februarja 2003 o določitvi večletnih finančnih smernic za upravljanje sredstev ESPJ v likvidaciji in po končani likvidaciji za upravljanje sredstev Raziskovalnega sklada za premog in jeklo (UL L 29, 5.2.2003, str. 25, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2003/77\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2003/77(1)/oj)).

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Poglavje I

Splošne določbe

Člen 1

Predmet urejanja

S tem sklepom se vzpostavlja Raziskovalni program Raziskovalnega sklada za premog in jeklo (v nadaljnjem besedilu: Raziskovalni program) ter določajo cilji programa in njegov proračun, večletne tehnične smernice za izvajanje Raziskovalnega programa ter večletne finančne smernice za upravljanje Evropske skupnosti za premog in jeklo (ESPJ) v likvidaciji in po končani likvidaciji sredstev Raziskovalnega sklada za premog in jeklo (v nadaljnjem besedilu: sredstva).

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tem sklepu se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „premog“ pomeni kar koli od naslednjega:
 - (a) črni premog, vključno z visoko in srednje karboniziranimi premogi vrste „A“ (subbituminozni premogi), kot je opredeljen v sistemu mednarodne kodifikacije za premog Ekonomske komisije Združenih narodov za Evropo;
 - (b) briketi iz črnega premoga;
 - (c) koks in polkoks, pridobljena iz črnega premoga;
 - (d) lignit, vključno z nizko karboniziranimi premogi vrste „C“ (ali ortoligniti) in nizko karboniziranimi premogi vrste „B“ (ali metaligniti), opredeljenimi v kodifikaciji iz točke (a);
 - (e) koks in polkoks, pridobljena iz lignita;
- (2) „pravni subjekt“ pomeni kar koli od naslednjega:
 - (a) fizična oseba;
 - (b) pravna oseba, ustanovljena in priznana kot taka v skladu s pravom Unije, nacionalnim ali mednarodnim pravom, ki ima pravno osebnost in sposobnost, da deluje v svojem imenu, uveljavlja pravice in prevzema obveznosti;
 - (c) subjekt, ki ni pravna oseba, iz člena 200(2), točka (c), Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509;
- (3) „rezultati ukrepa“ pomeni kakršen koli materialni ali nematerialni rezultat določenega ukrepa, kot so podatki, znanje ali izkušnje, ne glede na obliko in naravo in ne glede na to, ali ga je mogoče zaščititi, ter vse pravice, ki so povezane z njim, vključno s pravicami intelektualne lastnine;
- (4) „jeklo“ pomeni kar koli od naslednjega:
 - (a) surovine za proizvodnjo železa in jekla;
 - (b) surovo železo (vključno z vročo litino) in ferozlitine;

- (c) surovi izdelki in polizdelki iz železa, navadnega ali posebnega jekla (vključno s proizvodi za ponovno uporabo ali ponovno valjanje);
 - (d) vroče dodelani izdelki iz železa, navadnega ali posebnega jekla (oplaščeni ali neoplaščeni izdelki, razen jeklenih odlitkov, kovanih predmetov in proizvodov metalurgije prahu);
 - (e) končni izdelki iz železa, navadnega ali posebnega jekla (oplaščeni ali neoplaščeni);
 - (f) izdelki prve stopnje predelave jekla, ki lahko povečajo konkurenčni položaj izdelkov iz železa in jekla, navedenih v točkah (a) do (e);
- (5) „valorizacija“ pomeni uporabo rezultatov ukrepov v dejavnostih, ki niso zajete z zadevnim ukrepom, vključno s komercialno uporabo.

Člen 3 *Cilji programa*

1. Raziskovalni program podpira konkurenčnost sektorjev, povezanih s premogovništvom in jeklarstvom, z zagotavljanjem podpore za skupne raziskave v teh sektorjih, tudi na področju dvojne rabe v civilne in vojaške namene.
2. Raziskovalni program zagotavlja tudi podporo tehnološkim prebojem na področju pridobivanja čistega jekla ter tako prispeva k ciljem podnebne nevtralnosti v Uniji in krepi strateško avtonomijo Unije v celotni vrednostni verigi jekla. Poleg tega zagotavlja podporo raziskovalnim projektom za upravljanje pravičnega prehoda nekdanj delujočih premogovnikov ali premogovnikov v postopku zapiranja ter z njimi povezane infrastrukture in regij, v katerih se nahajajo, zlasti tistih, ki se spoprijemajo z velikimi socialnimi, gospodarskimi ali okoljskimi izzivi, ki izvirajo iz prehoda premogovništva in jeklarstva.
3. Raziskovalni program spodbuja valorizacijo za povečanje tržne ustreznosti rezultatov raziskav in podpiranje njihovega potenciala za razširljivo uporabo.
4. Raziskovalni program je skladen s političnimi, znanstvenimi in tehnološkimi cilji Unije ter dopolnjuje dejavnosti, ki se izvajajo v državah članicah.
5. Raziskovalni program podpira sinergije, katerih cilj je pospešiti tehnološki razvoj do faze uvajanja.
6. Raziskovalni program podpira raziskovalne projekte, katerih namen je uresničiti cilje, ki so za premog določeni v členu 4 in za jeklo v členu 5.

Člen 4 *Raziskovalni cilji za premog*

1. Namen raziskovalnih projektov je pospešiti prehod na podnebno nevtralno gospodarstvo Unije do leta 2050 s ciljem podpreti postopno opuščanje fosilnih goriv, zlasti premoga, podpreti socialno, gospodarsko in ekološko oživitev premogovniških regij, razvijati nadomestne dejavnosti v nekdanjih premogovnikih in preprečiti ali odpraviti okoljsko škodo zaradi premogovnikov, ki so v postopku zapiranja, nekdanj delujočih premogovnikov in regij, v katerih so premogovniki.
2. Posebna pozornost se nameni okrepitvi vodilne vloge Unije pri upravljanju prehoda nekdanj delujočih premogovnikov in s premogom povezane infrastrukture s tehnološkimi in netehnološkimi rešitvami ob hkratnem podpiranju prenosa tehnologij

in netehnološkega znanja. Raziskovalne dejavnosti s takimi cilji imajo jasne podnebne in okoljske koristi v skladu s ciljem podnebne nevtralnosti do leta 2050.

3. Pri raziskovalnih projektih se upoštevajo vprašanja varnosti v premogovnikih v postopku zapiranja in nekdanjih delujočih premogovnikih zaradi izboljšanja delovnih pogojev ter zdravja in varnosti pri delu, pa tudi okoljski vidiki, ki škodljivo vplivajo na zdravje.
4. Z raziskovalnimi projekti se poskuša izničiti vpliv premogovnikov v postopku zapiranja in nekdanjih delujočih premogovnikov na ozračje, vodo in tla.
5. Raziskovalni projekti predvidevajo nove in izboljšane tehnologije za preprečevanje onesnaževanja okolja, vključno z uhajanjem metana, povezanimi emisijami toplogrednih plinov ter onesnaževanjem podtalnice, iz premogovnikov v postopku zapiranja, nekdanjih delujočih premogovnikov in njihove okolice (vključno z ozračjem, zemljišči, tlemi in vodo), rešitve za ravnanje z rudarskimi odpadki in njihovo ponovno uporabo, izboljšanje krožnosti in obnovo okolja ter tehnologije za obnovo in zaščito območij pred dolgoročnimi učinki.

Člen 5

Raziskovalni cilji za jeklo

1. Cilj raziskovalnih projektov je razviti, predstaviti in izboljšati postopke skoraj brezogljicne proizvodnje železa in jekla, da se izboljša kakovost izdelkov, poveča produktivnost in zmanjšajo strateške odvisnosti.
2. Raziskovalni projekti se osredotočajo na izpolnjevanje zahtev uporabnikov jekla za razvoj novih ogljično nevtrálnih izdelkov in na ustvarjanje novih vodilnih trgov ob hkratnem zmanjševanju emisij in vplivov na okolje v skladu s cilji Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹⁸, Direktive 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta¹⁹, [Uredbe (EU) ...²⁰] in Uredbe (EU) 2024/1781 Evropskega parlamenta in Sveta²¹.
3. Raziskovalni projekti v proizvodnji in uporabi jekla omogočajo ohranjanje virov, varovanje ekosistemov in prehod na krožno gospodarstvo ter obravnavajo varnostna vprašanja.
4. Raziskovalni projekti posebno pozornost namenjajo stalnemu razvoju spretnosti, prilagojenih razvoju sektorja v smeri novih ogljično nevtrálnih postopkov, ter izboljšanju delovnih pogojev in spodbujanju visokih standardov na področju zdravja in varnosti pri delu.
5. Raziskovalni projekti v proizvodnji in uporabi jekla pospešujejo uporabo digitalnih tehnologij, vključno z umetno inteligenco in strojnim učenjem.

¹⁸ Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL L 275, 25.10.2003, str. 32, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj>).

¹⁹ Direktiva 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah in emisijah iz živinoreje (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja) (UL L 334, 17.12.2010, str. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/75/oj>).

²⁰ [sklic bo vstavljen po sprejetju IAA]

²¹ Uredba (EU) 2024/1781 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o vzpostavitvi okvira za določitev zahtev za okoljsko primerno zasnovo za trajnostne izdelke, spremembi Direktive (EU) 2020/1828 in Uredbe (EU) 2023/1542 ter razveljavitvi Direktive 2009/125/ES (UL L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj>).

Člen 6

Proračun

1. Finančna sredstva Raziskovalnega programa za obdobje od 1. januarja 2027 do 31. decembra 2030 zajemajo naslednje:
 - (a) vse zneske letne dodelitve, ki so bili dani na voljo Raziskovalnemu skladu za premog in jeklo zaradi preklicanih proračunskih obveznosti;
 - (b) vsa preostala sredstva in dobiček, ustvarjen s temi preostalimi sredstvi;
 - (c) zneske prejšnjih letnih dodelitev, ki še niso bili vključeni v proračun.
2. Finančna sredstva se v celoti dodelijo prek dveh programov dela, ki zajemata leta 2027 do 2028 in 2029 do 2030. Programa dela predvidevata letne razpise za zbiranje predlogov v skladu s členom 10.

Člen 7

Upravičenost

1. V Raziskovalnem programu lahko sodelujejo in zaprosijo za finančno pomoč vsi pravni subjekti s sedežem na ozemlju države članice.
2. V Raziskovalnem programu lahko sodelujejo vsi pravni subjekti iz držav kandidatk, ne da bi prejeli finančni prispevek, razen če je v ustreznih evropskih sporazumih in dodatnih protokolih k njim ter v sklepih zadevnih pridružitvenih svetov določeno drugače.
3. V Raziskovalnem programu lahko sodelujejo vsi pravni subjekti iz tretjih držav na podlagi posameznih projektov, ne da bi prejeli finančni prispevek, če je tako sodelovanje v interesu Unije.

Člen 8

Izvajanje in finančni prispevek

1. Raziskovalni program se izvaja v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509 v okviru neposrednega upravljanja Komisije prek izvajalskih agencij.
2. Financiranje se lahko zagotovi v obliki nepovratnih sredstev v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509.

Člen 9

Varnost

1. Raziskovalni projekti z dvojno rabo, ki se izvajajo v okviru Raziskovalnega programa, so skladni z veljavnimi nacionalnimi varnostnimi pravili, vključno s pravili o zaščiti tajnih podatkov EU pred nepooblaščenim razkritjem, ter z vsem drugim ustreznim pravom Unije in nacionalnim pravom.
2. Predlogi po potrebi vključujejo samooceno varnosti, v kateri so ugotovljena vsa varnostna vprašanja in je podrobneje opredeljeno, kako se bodo ta vprašanja reševala, da se upoštevata ustrezno pravo Unije in nacionalno pravo.
3. Komisija po potrebi izvede postopek varnostnega pregleda za predloge, ki sprožajo vprašanja glede varnosti. 4. Pravni subjekti, ki sodelujejo pri projektu, zagotovijo zaščito pred nepooblaščenim razkritjem tajnih podatkov EU, ki so bili uporabljeni ali so nastali v okviru ukrepa. Pred začetkom zadevnih dejavnosti predložijo dokazila o

osebne varnostne dovoljenju ali varnostnem dovoljenju organizacije, ki ga izda ustrežni nacionalni varnostni organ.

4. Če bodo v stiku s tajnimi podatki EU neodvisni zunanji strokovnjaki, se pred njihovim imenovanjem zahteva ustrezno varnostno dovoljenje.
5. Komisija po potrebi lahko opravi varnostno preverjanje.
6. Predlogi ali ukrepi, ki niso skladni z varnostnimi pravili iz tega člena, se lahko zavrnejo ali kadar koli ukinejo.

Poglavje II

Tehnične smernice

Člen 10 ***Razpisi***

1. Razpisi za zbiranje predlogov se objavijo dvakrat na leto. Vsebina in objava razpisov za zbiranje predlogov sta skladni s členom 197 Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.
2. Predlogi se nanašajo na raziskovalne cilje iz členov 4 in 5 ter po potrebi na prednostne cilje, navedene v razpisnih pogojih.
3. Postopek ocenjevanja, dodelitve in izbire za financirane projekte poteka v skladu s členi 201, 202 in 203 Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.
4. Za namene člena 153(3) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 lahko komisijo za ocenjevanje delno ali v celoti sestavljajo neodvisni zunanji strokovnjaki.

Člen 11 ***Nepovratna sredstva***

1. Projekti, ki temeljijo na izbranih predlogih, so predmet sporazuma o nepovratnih sredstvih. Sporazumi o nepovratnih sredstvih temeljijo na korporativnih vzorcih sporazumov o nepovratnih sredstvih, ki jih pripravi Komisija, po potrebi ob upoštevanju narave zadevnih dejavnosti.
2. Udeleženci ukrepe izvajajo v skladu s pogoji in obveznostmi, določenimi v tem sklepu, Uredbi (EU, Euratom) 2024/2509 in sporazumu o nepovratnih sredstvih.

Člen 12 ***Stopnje financiranja***

1. Za posamezni ukrep se uporablja enotna stopnja financiranja za vse dejavnosti, ki jih ta ukrep financira. Najvišja stopnja financiranja za posamezni ukrep se določi v razpisnih pogojih.
2. Povrnjenih je lahko do 100 % skupnih upravičenih stroškov ukrepa v okviru Raziskovalnega programa.

V primeru pravnih subjektov, ki so po pravni obliki pridobitni ali imajo pravno ali statutarno obveznost, da dobiček razdelijo delničarjem ali posameznim članom, se lahko povrne do 70 % skupnih upravičenih stroškov. Izjemoma so do stopnje financiranja v višini do 100 % skupnih upravičenih stroškov upravičena MSP.

Člen 13 *Posredni stroški*

1. Posredni upravičeni stroški znašajo 25 % skupnih neposrednih upravičenih stroškov, razen neposrednih upravičenih stroškov za sklepanje pogodb s podizvajalci, finančne podpore tretjim osebam ter vseh stroškov na enoto ali pavšalnih zneskov, ki vključujejo posredne stroške. Kadar je to ustrezno, se posredni stroški, vključeni v stroške na enoto ali pavšalne zneske, izračunajo z uporabo pavšalne stopnje iz prvega stavka.
2. Ne glede na odstavek 1 se lahko posredni stroški prijavijo v obliki pavšalnega zneska ali stroškov na enoto, če je to določeno v razpisnih pogojih.

Člen 14 *Upravičeni stroški*

1. Z odstopanjem od člena 193(2) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 se stroški sredstev, ki jih zagotovijo tretje strani v obliki prispevkov v naravi, štejejo za upravičene do višine neposrednih upravičenih stroškov tretje osebe.
2. Z odstopanjem od člena 195(2) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 se prihodki, ustvarjeni z valorizacijo, ne štejejo za prihodke ukrepa.

Člen 15 *Upravljanje rezultatov ukrepa*

Upravičenci upravljajo svoje rezultate ukrepa v skladu z obveznostmi, določenimi v razpisnih pogojih in sporazumu o nepovratnih sredstvih.

Člen 16 *Uporaba mehanizma vzajemnega zavarovanja*

Prispevki v mehanizmu vzajemnega zavarovanja, vzpostavljen s členom 37 Uredbe (EU) 2021/695, krijejo tveganje, povezano z izterjavo zneskov, ki jih dolgujejo upravičenci, in se štejejo za zadostno jamstvo v skladu s členom 155 Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Od upravičencev se ne zahteva niti se jim ne naloži nobeno dodatno jamstvo ali poroštvo.

Člen 17 *Tehnična poročila*

1. Upravičenci za vse projekte pripravijo redna poročila. V teh poročilih se opiše doseženi tehnični napredek. Poročila se posredujejo tudi inovacijskemu centru Komisije za industrijsko preobrazbo in emisije iz člena 27a Direktive 2010/75/EU.
2. Po zaključku del upravičenci Komisiji predložijo končno poročilo, ki vključuje oceno uporabe rezultatov in učinkov. Komisija poročilo objavi v celoti ali v obliki povzetka glede na strateški pomen projekta.

Člen 18 *Končni pregled dejavnosti*

1. Komisija po zaključku Raziskovalnega programa opravi končni pregled dejavnosti. Poročilo o pregledu se posreduje Odboru za premog in jeklo.

2. Komisija lahko imenuje neodvisne in visoko usposobljene strokovnjake, da ji pomagajo pri končnem pregledu dejavnosti.

Poglavje III

Finančne smernice

Člen 19

Finančne smernice

1. Sredstva se upravljajo za zagotavljanje letnih ali polletnih plačil v okviru omejitev letnih dodelitev za financiranje skupnih raziskav v sektorjih, povezanih s premogovništvom in jeklarstvom. Letna ali polletna plačila se financirajo iz čistih prihodkov iz naložb in denarnih zneskov, ustvarjenih s prodajo dela sredstev, in sicer do zneska letnih dodelitev.
2. Komisija pregleda člene 20 do 26, kadar meni, da je to primerno. V ta namen ponovno oceni delovanje in učinkovitost finančnih smernic ter predlaga morebitne spremembe, kadar meni, da je to primerno.

Člen 20

Uporaba sredstev

1. Sredstva ESPJ v likvidaciji, vključno z njenim posojilnim portfeljem in naložbami, se po potrebi uporabijo za poravnavo preostalih obveznosti ESPJ v likvidaciji v smislu neporavnanih zneskov najetih posojil, obveznosti iz preteklih proračunov za poslovanje in vseh nepredvidenih obveznosti.
2. Sredstva, ki niso potrebna za poravnavo preostalih obveznosti ESPJ v likvidaciji, Komisija preudarno vlaga v skladu z izbranim naložbenim obdobjem in uporablja za financiranje raziskav v sektorjih, povezanih s premogovništvom in jeklarstvom.

Člen 21

Naložbeno obdobje, cilj in dovoljeno tveganje

1. Sredstva se vložijo s ciljem ohranitve in po možnosti povečanja vrednosti teh sredstev za izpolnjevanje likvidnostnih potreb, ki izhajajo iz razpisov za financiranje (v nadaljnjem besedilu: naložbeni cilj). Naložbeni cilj se uresničuje v naložbenem obdobju in se doseže z visoko stopnjo zaupanja.
2. Sredstva se upravljajo v skladu z bonitetnimi pravili in načeli dobrega finančnega poslovanja ter v skladu s pravili in postopki, ki jih določi računovodja Komisije, in okvirom Komisije za obvladovanje tveganj.
3. Naložbeni cilj se uresničuje z izvajanjem preudarne naložbene strategije, ki temelji na razpršenosti med razredi upravičenih sredstev, geografskimi območji, izdajatelji in roki zapadlosti (v nadaljnjem besedilu: naložbena strategija). Naložbena strategija se določi ob upoštevanju naložbenega obdobja in obsega preostalih sredstev ter za zagotovitev, da so potrebna sredstva na voljo v dovolj likvidni obliki, ko je to potrebno.
4. Naložbena strategija je izražena v obliki strateške naložbene strukture, ki določa okvirne ciljne razporeditve med različne razrede upravičenih finančnih sredstev.

5. Komisija strateško naložbeno strukturo upošteva v strateški referenčni vrednosti (v nadaljnjem besedilu: referenčna vrednost), s katero se ocenjuje uspešnost sredstev.
6. Naložbeno strategijo in referenčno vrednost določi Komisija v skladu s pravili, sprejetimi na podlagi člena 60 Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Če so sredstva naložena samo na tekočih bančnih računih in v vezanih vlogah, naložbena referenčna vrednost in naložbena strategija nista potrebni.
7. Komisija lahko spremeni naložbeno strategijo in referenčno vrednost v primeru ustrezno dokumentiranih in utemeljenih sprememb gospodarskih razmer, znatne spremembe potreb in položaja prispevajajočih instrumentov ali bistvene spremembe ocen prilivov ali odlivov. Postopek za spremembo naložbene strategije je enak postopku njenega prvotnega sprejetja.
8. Naložbena strategija se določi ob upoštevanju naložbenega obdobja in dovoljenega tveganja sredstev.

Člen 22

Načela naložbene strukture in upravičene naložbe

1. Zagotovi se zadostna razpršenost med vsemi razredi sredstev in znotraj njih, da se zmanjšajo naložbena tveganja. Načeloma velja, da čim bolj tvegana ali čim manj likvidna so sredstva, tem manj koncentrirana je izpostavljenost.
2. Izpostavljenost do različnih razredov sredstev in razpršenost se lahko dosežeta tudi z naložbami v kolektivne naložbene podjeme ali produkte, s katerimi se trguje na borzi.
3. Sredstva se naložijo samo v naslednje instrumente, denominirane v eurih:
 - (a) sredstva denarnega trga;
 - (b) vrednostne papirje s stalnim donosom;
 - (c) regulirane kolektivne naložbe v dolžniške in lastniške instrumente.
4. Sredstva pridobijo izpostavljenost do razredov sredstev iz odstavka 3 z vlaganjem v naslednje instrumente ali z opravljanjem naslednjih operacij:
 - (a) depoziti;
 - (b) instrumenti denarnega trga in skladi denarnega trga, ki zagotavljajo dnevno likvidnost, ki jih zajema Uredba (EU) 2017/1131 Evropskega parlamenta in Sveta²²;
 - (c) dolžniški instrumenti, kot so obveznice, menice in zapisi, ter listinjeni finančni instrumenti v skladu z merili za enostavno, pregledno in standardizirano listinjenje, določenimi v Uredbi (EU) 2017/2402 Evropskega parlamenta in Sveta²³;

²² Uredba (EU) 2017/1131 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2017 o skladih denarnega trga (UL L 169, 30.6.2017, str. 8, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1131/oj>).

²³ Uredba (EU) 2017/2402 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2017 o določitvi splošnega okvira za listinjenje in o vzpostavitvi posebnega okvira za enostavno, pregledno in standardizirano listinjenje ter o spremembah direktiv 2009/65/ES, 2009/138/ES in 2011/61/EU ter uredb (ES) št. 1060/2009 in (EU) št. 648/2012 (UL L 347, 28.12.2017, str. 35, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2402/oj>).

- (d) kolektivni naložbeni podjemi, ki jih zajema Direktiva 2009/65/ES Evropskega parlamenta in Sveta²⁴, vključno s kotirajočimi investicijskimi skladi, ki vlagajo v lastniške ali dolžniške instrumente, pri katerih največje izgube ne morejo preseči vloženih zneskov;
 - (e) pogodbe o začasni prodaji v skladu z načelom iz člena 215(2) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509;
 - (f) pogodbe o začasnem nakupu;
 - (g) operacije posojanja vrednostnih papirjev s priznanimi klirinškimi sistemi, vključno s sistemoma Clearstream in Euroclear, ali z vodilnimi finančnimi institucijami, ki so specializirane za tovrstne operacije.
5. Izvedeni finančni instrumenti v obliki nestandardiziranih in standardiziranih terminskih pogodb in zamenjav se uporabljajo izključno za namene učinkovitega upravljanja portfelja, ne pa za špekulacije ali krepitev pozicij. Uporabljajo se lahko za prilagoditev trajanja, ublažitev kreditnega ali drugega ustreznega tveganja ali spremembe naložbene strukture v skladu z naložbeno politiko.
6. Sredstva se lahko vložijo v likvidna sredstva denarnega trga in obveznice, denominirane v ameriških dolarjih, ki jih izdajo državni in nadnacionalni subjekti, izključno za namene razpršitve in izpostavljenosti drugi krivulji obrestne mere. Vsakršno valutno tveganje se zavaruje, in sicer z ustrezno uporabo zamenjav ali drugih instrumentov za zavarovanje pred valutnimi tveganji, kot je določeno v odstavku 5.
7. Komisija lahko v skladu s pravili, sprejetimi na podlagi člena 60 Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, razširi obseg upravičenih naložb in vključi druge razrede sredstev in naložbene operacije, skladne z naložbeno strategijo in cilji, ter valute drugih razvitih gospodarstev, katerih seznime občasno objavi Mednarodni denarni sklad, pri čemer je treba uporabiti zavarovanje pred valutnimi tveganji. Vsaka odločitev o vključitvi novih razredov sredstev, naložbenih operacij ali valut razvitih gospodarstev se podpre s podrobno utemeljitvijo za vsak razred sredstev, operacijo ali valuto, in sicer v zvezi s tem, kako bodo razširjene naložbene možnosti povečale uspešnost sredstev v smislu tveganj in donosa. Navedena utemeljitev vključuje oceno operativnih zmogljivosti, potrebnih za podporo teh novih naložbenih možnosti.

Člen 23

Okoljski, socialni in upravljavski vidiki

Naložbena strategija se izvaja tako, da se daje prednost okoljskim, socialnim in upravljavskim naložbam, kadar so na voljo in mogoče, pod pogojem, da so skladne z merili za obvladovanje tveganja. Komisija lahko v skladu s pravili, sprejetimi na podlagi člena 60 Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, določi podrobne smernice, ki se uporabljajo za okoljske, socialne in upravljavске naložbe.

²⁴ Direktiva 2009/65/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o kolektivnih naložbenih podjetjih za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP) (UL L 302, 17.11.2009, str. 32, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/65/oj>).

Člen 24

Prenos sredstev v splošni proračun Unije

Čisti prihodek iz naložb sredstev ter denarni zneski, ustvarjeni s prodajo dela ali vseh sredstev, se po potrebi prenesejo z ESPJ v likvidaciji in po končani likvidaciji s sredstev Raziskovalnega sklada za premog in jeklo za poravnavo plačilnih obveznosti iz proračunske vrstice za raziskovalne programe v korist sektorjev, povezanih s premogovništvom in jeklarstvom.

Člen 25

Preostali zneski

Vsi neporabljeni in izterjani zneski, ki ostanejo po izvedbi zadnjega razpisa, se dajo na voljo Raziskovalnemu skladu za premog in jeklo.

Člen 26

Računovodski postopki in postopki upravljanja

1. Upravljanje sredstev se prikaže v letnih računovodskih izkazih za ESPJ v likvidaciji in po končani likvidaciji v letnih računovodskih izkazih za sredstva Raziskovalnega sklada za premog in jeklo. Ti računovodski izkazi temeljijo na računovodskih pravilih Komisije, kot jih je sprejel računovodja Komisije, in se pripravijo v skladu z njimi ob upoštevanju posebne narave ESPJ v likvidaciji in po končani likvidaciji sredstev Raziskovalnega sklada za premog in jeklo. Potrdi jih Komisija, preveri pa Računsko sodišče. Komisija poveri letno revizijo zaključnih računov zunanjim izvajalcem.
2. Komisija glede ESPJ v likvidaciji in po končani likvidaciji glede sredstev Raziskovalnega sklada za premog in jeklo izvaja postopke upravljanja iz členov 20 do 26 v skladu z notranjimi pravili in postopki Komisije.
3. Komisija vsako leto pripravi podrobno poročilo o postopkih upravljanja, izvedenih v skladu s členi 20 do 26, in ga pošlje državam članicam. V letno poročilo vključi informacije o uporabi različnih razredov sredstev, o razlogih za izbiro naložb v določene razrede sredstev in o ugotovljeni uspešnosti po posameznih razredih sredstev.

Poglavje IV

Prehodne in končne določbe

Člen 27

Sklep o odobritvi financiranja nekaterih raziskovalnih projektov

1. Komisija sprejme izvedbeni sklep o odobritvi financiranja raziskovalnih projektov, kadar ocenjeni znesek prispevka Unije v okviru Raziskovalnega programa znaša 5 milijonov EUR ali več.
2. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 28(3).

Člen 28

Upravljanje Raziskovalnega programa in postopek v odboru

1. Raziskovalni program upravlja Komisija. Pri tem ji pomagajo tehnične in svetovalne skupine, ustanovljene s sklepom Komisije.
2. Komisiji pomaga Odbor za premog in jeklo. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.
4. Kadar je treba pridobiti mnenje odbora na podlagi pisnega postopka, se ta postopek zaključi brez izida, ko v roku za izdajo mnenja tako odloči predsednik odbora ali to zahteva navadna večina članov odbora.

Člen 29

Razveljavitev in prehodni ukrepi

Odločbi 2003/77/ES in 2008/376/ES se razveljavita.

Vendar se Odločba 2008/376/ES še naprej uporablja za financiranje ukrepov, ki izhajajo iz predlogov, oddanih v okviru razpisov, objavljenih do 31. decembra 2026.

Po potrebi vse preostale naloge Odbora za premog in jeklo, ustanovljenega z Odločbo 2008/376/ES, v zvezi z ukrepi iz drugega pododstavka tega člena prevzame Odbor za premog in jeklo iz člena 28 tega sklepa.

Člen 30

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta sklep začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2027.

V Bruslju,

Za Svet

predsednik/predsednica

OCENA FINANČNIH POSLEDIC IN DIGITALNIH RAZSEŽNOSTI **ZAKONODAJNEGA PREDLOGA**

1.	OKVIR PREDLOGA/POBUDE.....	3
1.1	Naslov predloga/pobude.....	3
1.2	Zadevna področja	3
1.3	Cilji.....	3
1.3.1	Splošni cilji	3
1.3.2	Specifični cilji	3
1.3.3	Pričakovani rezultati in posledice	3
1.3.4	Kazalniki smotrnosti	3
1.4	Ukrep, na katerega se predlog/pobuda nanaša	4
1.5	Utemeljitev predloga/pobude	4
1.5.1	Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude	4
1.5.2	Dodana vrednost ukrepanja EU (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene tega oddelka je „dodana vrednost ukrepanja EU“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja EU in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.....	4
1.5.3	Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti	4
1.5.4	Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti	5
1.5.5	Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev	5
1.6	Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic	6
1.7	Načrtovani načini izvrševanja proračuna	6
2.	UKREPI UPRAVLJANJA	8
2.1	Pravila o spremljanju in poročanju	8
2.2	Upravljavski in kontrolni sistemi	8
2.2.1	Utemeljitev načinov izvrševanja proračuna, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol.....	8
2.2.2	Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje.....	8
2.2.3	Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje med stroški kontrol in vrednostjo z njimi povezanih upravljanih sredstev) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku).....	8
2.3	Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti	9
3.	OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE	10
3.1	Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice	10

3.2	Ocenjene finančne posledice predloga za odobritve	12
3.2.1	Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za poslovanje	12
3.2.1.1	Odobritve iz izglasovanega proračuna	12
3.2.1.2	Odobritve iz zunanjih namenskih prejemkov	17
3.2.2	Ocenjene realizacije, financirane iz odobritev za poslovanje	22
3.2.3	Povzetek ocenjenih posledic za upravne odobritve	24
3.2.3.1	Odobritve iz izglasovanega proračuna	24
3.2.3.2	Odobritve iz zunanjih namenskih prejemkov	24
3.2.3.3	Odobritve skupaj	24
3.2.4	Ocenjene potrebe po človeških virih.....	25
3.2.4.1	Financirano iz izglasovanega proračuna	25
3.2.4.2	Financirano iz zunanjih namenskih prejemkov.....	26
3.2.4.3	Potrebe po človeških virih skupaj	26
3.2.5	Pregled ocenjenih posledic za naložbe, povezane z digitalnimi tehnologijami	28
3.2.6	Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom.....	28
3.2.7	Udeležba tretjih oseb pri financiranju	28
3.3	Ocenjene posledice za prihodke	29
4.	DIGITALNE RAZSEŽNOSTI	29
4.1	Zahteve digitalnega pomena	30
4.2	Podatki	30
4.3	Digitalne rešitve	31
4.4	Ocena interoperabilnosti	31
4.5	Ukrepi v podporo digitalnemu izvajanju	32

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.1 Naslov predloga/pobude

Predlog sklepa Sveta o določitvi ukrepov, potrebnih za izvajanje Protokola št. 37 o finančnih posledicah izteka Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo ter o Raziskovalnem skladu za premog in jeklo, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, ter o razveljavitvi Odločbe 2003/76/ES

1.2 Zadevna področja

Raziskave in inovacije

1.3 Cilji

1.3.1 Splošni cilji

Raziskovalni sklad za premog in jeklo je program financiranja EU, ki podpira raziskovalne projekte na področju premogovništva in jeklarstva. Z nepovratnimi sredstvi sofinancira raziskovalne in inovacijske projekte na področju premogovništva in jeklarstva.

V veljavni pravni podlagi sklad podpira projekte na univerzah, v raziskovalnih središčih in zasebnih podjetjih. Raziskovalne dejavnosti Raziskovalnega sklada za premog in jeklo se osredotočajo na tehnologije, ki bodo privedle do skoraj brezogljičnega pridobivanja jekla, ter raziskovalne projekte za upravljanje pravičnega prehoda nekdanj delujočih premogovnikov ali premogovnikov v postopku zapiranja in povezane infrastrukture.

Cilji reforme

Cilj predlagane reforme je poenostaviti in izboljšati delovanje Raziskovalnega sklada za premog in jeklo, da bi bil bolj dostopen in privlačen za industrijo, vključno z MSP, raziskovalnimi središči in akademsko skupnostjo. Revidirani razpisni pogoji bodo pripomogli k zmanjšanju naložbenih tveganj za industrijo. Skupne cilje razogljičenja in konkurenčnosti, določene v kompasu za konkurenčnost in dogovoru o čisti industriji (skupaj s posebnim ciljnim sektorskim izvajanjem, opredeljenim v akcijskem načrtu za jeklo in kovine), ter druge ustrezne podporne pobude, namenjene prehodu premogovništva in jeklarstva, je mogoče doseči le, če je zasebni kapital podprt s skladnim in usklajenim okvirom javnega financiranja.

1.3.2 Specifični cilji

V okviru predlagane reforme Raziskovalnega sklada za premog in jeklo je cilj Raziskovalnega programa podpreti skupne raziskave v premogovništvu in jeklarstvu, vključno z raziskavami o vidikih dvojne rabe. Raziskovalni program zagotavlja tudi podporo tehnološkemu preboju na področju pridobivanja čistega jekla, ki prispevajo k ciljem podnebne nevtralnosti v Evropi in krepijo strateško avtonomijo EU v celotni vrednostni verigi jekla. Poleg tega Raziskovalni program zagotavlja podporo raziskovalnim projektom za upravljanje pravičnega prehoda nekdanj delujočih premogovnikov ali premogovnikov v postopku zapiranja ter z njimi povezane infrastrukture in regij, v katerih se nahajajo. Cilj Raziskovalnega programa je tudi spodbujati valorizacijo rezultatov raziskav, da bi se povečala njihova tržna ustreznost in podprl njihov potencial za razširljivo uporabo. Raziskovalni program naj bi bil skladen s političnimi, znanstvenimi in tehnološkimi cilji Unije ter

Pričakovani učinki reforme so naslednji:

- Povečanje letnih dodelitev bi omogočilo ambicioznejše raziskovalne projekte, ki bi lahko pripomogli k doseganju podnebnih ciljev do leta 2050, hkrati pa ohranili konkurenčnost.
- Reforma bi omogočila tudi izvajanje revidiranih stopenj financiranja, v katerih bi bila upoštevana priporočila deležnikov, in sicer zasebnih podjetij, univerz in raziskovalnih središč, ter prispevala k privabljanju več naložb in širšemu sodelovanju v programu Raziskovalnega sklada za premog in jeklo.
- Racionalizacija raziskovalnih ciljev, bolj prilagojenih trenutnim razmeram v jeklarskem in premogovniškem sektorju, bi pripomogla h kar največjemu učinku programa. Predlagana reforma uvaja tudi zahtevo po izvajanju dejavnosti uvajanja in komercializacije v Evropi, da se zagotovi najboljši učinek raziskovalnih in inovacijskih projektov na konkurenčnost EU.

1.3.4 Kazalniki smotrnosti

Izvajanje programa Raziskovalnega sklada za premog in jeklo trenutno spremlja Evropska izvajalska agencija za raziskave (REA), ki je odgovorna za izvajanje programa v sodelovanju z Generalnim direktoratom Komisije za raziskave in inovacije (GD RTD) ter poročanje Komisiji o njegovem izvajanju. Brez poseganja v prihodnjo analizo stroškov in koristi za prenos izvedbenih nalog na izvajalske agencije namerava GD RTD v okviru prihodnjega večletnega finančnega okvira to nalogo prenesti na izvajalsko agencijo. Za to delo bodo potrebni redni usklajevalni sestanki in letno poročanje, ki zagotavlja strukturirane povratne informacije o tem, kako financirani projekti prispevajo k širšim ciljem politike EU. Poročanje bo z zagotavljanjem podatkov o razvoju števila predlogov prav tako vključevalo informacije o privlačnosti programa. Zaradi redne razprave s svetovalnim odborom in Odborom za premog in jeklo (COSCO) bo prav tako lažje oceniti, kako reforma Raziskovalnega sklada za premog in jeklo obravnava potrebe na področju raziskav in inovacij ter priporočila deležnikov.

Tehnični napredek posameznih portfeljev projektov v okviru Raziskovalnega sklada za premog in jeklo bodo še naprej spremljale tudi tehnične skupine za premog in jeklo (v nadaljnjem besedilu: tehnične skupine), in sicer ena skupina za premog in pet skupin za jeklo. Te skupine sestavljajo priznani strokovnjaki na visoki ravni z bogatimi izkušnjami v svojih podsektorjih. Informacije o tehničnih skupinah – vključno z njihovim članstvom, dnevnimi redi sestankov in drugimi podrobnostmi – so javno dostopne v registru strokovnih skupin Komisije. Upravljanje tehničnih skupin je trenutno zaupano REA, kot je določeno v memorandumu o soglasju med REA in GD RTD.

Tehnične skupine zagotavljajo celovit pregled tehnološkega razvoja na svojih specifičnih področjih. Ta ocena temelji na informacijah, zbranih iz projektov, ki se financirajo iz Raziskovalnega sklada za premog in jeklo, predvsem prek namenskih letnih srečanj med tehničnimi skupinami in koordinatorji projektov, ki jih trenutno organizira REA.

Poleg tega se pričakuje, da bodo tehnične skupine pripravile potrebno vsebino, da bo REA lahko zagotovila letna poročila, ki bodo ponujala širšo analizo portfelja, pri čemer bodo upoštevani tudi razvoj na sorodnih področjih in vzporedni evropski programi. To zagotavlja bolj celostno razumevanje napredka in učinka v celotnem inovacijskem ekosistemu.

1.4 Ukrep, na katerega se predlog/pobuda nanaša

- ☐ Nov ukrep
- ☐ Nov ukrep na podlagi pilotnega projekta / pripravljalnega ukrepa³⁹
- ☒ Podaljšanje obstoječega ukrepa
- ☒ Združitev ali preusmeritev enega ali več ukrepov v drug/nov ukrep

1.5 Utemeljitev predloga/pobude

1.5.1 *Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude*

Izzivi, s katerimi se srečujeta premogovništvo in jeklarstvo, ter politično prednostno razvrščanje za skupno podporo razogljičenju in konkurenčnosti skupaj z izzivi finančne ureditve Raziskovalnega sklada za premog in jeklo, omejeno učinkovitostjo reforme iz leta 2021 in nedavnimi povratnimi informacijami deležnikov kažejo na potrebo po reviziji pravne podlage Raziskovalnega sklada za premog in jeklo, da bi povečali njegovo privlačnost in čim bolj povečali njegov učinek.

Ne le da je potrebna revizija razpisnih pogojev, zlasti glede stopenj financiranja, temveč je za nadaljnje zagotavljanje ustrezne podpore za raziskave in inovacije v zahtevni fazi prehoda na razogljičenje potrebna tudi nadaljnja prodaja sredstev sklada. Raziskovalni sklad za premog in jeklo je industrijsko usmerjen program, ki od leta 2003 podpira raziskovalne, razvojne in inovacijske dejavnosti v skupnostih premoga in jekla. Pomembno je, da sklad tudi zdaj in na kratki rok še naprej podpira industrijo, da se zagotovi hiter prehod.

Zato zaustavitev sedanje ureditve uporabe dela sredstev ESPJ v likvidaciji za financiranje programa (ki se bo iztekel konec leta 2027) ni vzdržna in ne bo omogočila smiselnega programa, če bo financiran le s prihodki, in ne s sredstvi.

V zvezi s tem obstaja pravočasna priložnost za revizijo pravne podlage programa ter okrepitev vloge raziskav in inovacij pri učinkoviti podpori premogovništva in jeklarstva v času njunega prehoda. Sedanji razpisni pogoji, raziskovalni cilji in razpoložljivi proračun ne spodbujajo zadostnih naložb industrije v raziskave in inovacije ter ne ponujajo privlačnih razpisnih pogojev ne za akademsko skupnost ne za industrijo.

1.5.2 *Dodana vrednost ukrepanja EU (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene tega oddelka je „dodana vrednost ukrepanja EU“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja EU in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.*

Ker pravna podlaga Raziskovalnega sklada za premog in jeklo temelji na Protokolu št. 37, priloženem Pogodbama, spada v pristojnost EU. Ukrepi za izvajanje Protokola

³⁹ Po členu 58(2), točka (a) oz. (b), finančne uredbe.

so določeni v odločbi Sveta, katere revizija je v izključni pravici Komisije do pobude v zvezi z zakonodajnimi predlogi.

Program Raziskovalnega sklada za premog in jeklo je skozi leta zagotovil pomemben napredek za oba sektorja. Napredek je naveden v nedavnih poročilih tehničnih skupin Raziskovalnega sklada za premog in jeklo ter temelji na tesnem sodelovanju med subjekti iz različnih držav članic EU in različnih vrst organizacij. Za jeklarske družbe in univerze, ki sodelujejo v raziskovalnih projektih, so koristi segale od znižanja stroškov (zaradi prihrankov pri porabi energije in/ali surovin), povečane produktivnosti in izboljšane trajnostnosti do pridobitve novih tržnih deležev zaradi razvoja inovativnih jeklenih izdelkov. V premogovništvu je Raziskovalni sklad za premog in jeklo prispeval k izboljšanju zdravja in varnosti v rudnikih ter k zmanjšanju vpliva dejavnosti po koncu rudarjenja na okolje.

Raziskovalni sklad za premog in jeklo je bil zasnovan kot program za industrijske raziskave, ki je posebej prilagojen podpori čezmejnemu sodelovanju, hkrati pa omogoča sodelovanje med industrijo in akademsko skupnostjo, da bi se podprle namenske industrijske raziskave.

Predlagana reforma bi močno prispevala k dolgoročnim ciljem politike EU in obravnavala potrebe deležnikov. Zgodnje vlaganje bi omogočilo ambiciozne raziskovalne projekte, ki bi lahko pripomogli k doseganju podnebnih ciljev do leta 2050, hkrati pa ohranili konkurenčnost. Omogočilo bi tudi financiranje revidiranih stopenj financiranja, v katerih bi bila upoštevana priporočila deležnikov, ter prispevalo k privabljanju več naložb in širšemu sodelovanju v programu Raziskovalnega sklada za premog in jeklo. Racionalizacija raziskovalnih ciljev, bolj prilagojenih trenutnim razmeram v obeh sektorjih, bi pripomogla h kar največjemu učinku programa. Predlagana reforma uvaja tudi zahtevo po izvajanju dejavnosti uvajanja in komercializacije v Evropi, da se zagotovi najboljši učinek raziskovalnih in inovacijskih projektov na konkurenčnost EU.

Kar zadeva časovni okvir, bi reforma idealno začela veljati januarja 2027. Čeprav deležniki niso zahtevali takega časovnega okvira, bi prej zagotavljal privlačnejše razpisne pogoje. Ujemal bi se z vrsto ukrepov za podporo energijsko intenzivnim panogam (npr. z aktom o pospeševanju razogljíčenja industrije), kot je opisano v uvodu. To reformo je treba razumeti v širšem okviru politike, v katerem se energijsko intenzivni sektorji štejejo za ključne akterje strategije EU za industrijsko konkurenčnost in razogljíčenje.

1.5.3 *Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti*

Ugotovitve notranje ocene, izvedene za obdobje 2021–2024, so razkrile, da je Raziskovalni sklad za premog in jeklo dokazal svojo učinkovitost z letnim razpisom pri podpori premogovništvu in jeklarstvu z odlično skupinsko raziskovalno dejavnostjo in vključitvijo zasebnega sektorja. Notranja ocena pa je pokazala tudi, da sklad ni izpolnil pričakovanj reforme iz leta 2021 glede velikih razpisov, kar se odraža v premajhni porabi programa. Program in zlasti veliki razpisi v sedanjih razmerah niso dovolj privlačni, da bi privabili velike zasebne naložbe, potrebne za doseg trenutnih ciljev razogljíčenja industrije.

1.5.4 Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti

Za program Raziskovalnega sklada za premog in jeklo velja Protokol št. 37 o finančnih posledicah izteka Pogodbe o ESPJ in o Raziskovalnem skladu za premog in jeklo, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji. V Protokolu je izrecno navedeno, da se prihodki iz sredstev ESPJ v likvidaciji uporabljajo izključno za raziskave v sektorjih, povezanih s premogovništvom in jeklarstvom, ki potekajo zunaj okvirnega programa za raziskave. Vendar je mogoče vzpostaviti sinergije z naslednjim programom Obzorje Evropa in skladom za konkurenčnost. Raziskovalni sklad za premog in jeklo lahko obravnava celoten spekter raziskovalnih izzivov v premogovništvu in jeklarstvu ter spodbudi dodatne javne in zasebne naložbe v raziskave in inovacije. Tako lahko prispeva k nadaljnji krepitvi evropskega raziskovalnega in inovacijskega okolja ter pospeši komercializacijo in širjenje inovacij.

1.5.5 Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev

Financiranje bo sestavljeno izključno iz preostalih sredstev Evropske skupnosti za premog in jeklo v likvidaciji ter prihodkov, ustvarjenih iz teh sredstev. ESPJ se je financirala iz (i) dajatev, ki jih je morala večina premogovnikov in jeklarn plačati na podlagi svoje proizvodnje, in (ii) prispevkov držav, ki so članice EU postale pozneje. Ti viri predstavljajo večji del ustvarjenih sredstev. Sklad bo kot tak obstajal do izčrpanja sredstev.

1.6 Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic

☒ Časovno omejeno:

- ☒ z učinkom od 1. januarja 2027,
- ☒ finančne posledice od leta 2027 in najpozneje do leta 2030 za odobritve za prevzem obveznosti ter med letoma 2027 in 2034 za odobritve plačil.

☐ Časovno neomejeno:

- izvajanje z obdobjem uvajanja med letoma LLLL in LLLL,
- ki mu sledi izvajanje v celoti.

1.7 Načrtovani načini izvrševanja proračuna

☒ Neposredno upravljanje – Komisija:

- ☒ z lastnimi službami, vključno s svojim osebjem v delegacijah Unije
- ☒ prek izvajalskih agencij

☐ Deljeno upravljanje z državami članicami

☐ Posredno upravljanje, tako da se naloge izvrševanja proračuna poverijo:

- ☐ tretjim državam ali organom, ki jih te imenujejo
- ☐ mednarodnim organizacijam in njihovim agencijam (navedite)
- ☐ Evropski investicijski banki in Evropskemu investicijskemu skladu
- ☐ organom iz členov 70 in 71 finančne uredbe
- ☐ subjektom javnega prava
- ☐ subjektom zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, kolikor imajo ti subjekti ustrezna finančna jamstva
- ☐ subjektom zasebnega prava države članice, ki so pooblaščen za izvajanje javno-zasebnih partnerstev in ki imajo ustrezna finančna jamstva
- ☐ organom ali osebam, pooblaščenim za izvajanje določenih ukrepov skupne zunanje in varnostne politike na podlagi naslova V Pogodbe o Evropski uniji ter opredeljenim v zadevnem temeljnem aktu
- ☐ subjektom s sedežem v državi članici, za katere velja zasebno pravo države članice ali pravo Unije in ki so upravičeni, da se jih v skladu s pravili za posamezni sektor pooblasti za izvrševanje sredstev Unije ali proračunskih jamstev, če so takšni subjekti pod nadzorom subjektov javnega prava ali subjektov zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, in imajo ustrezna finančna jamstva v obliki solidarne odgovornosti nadzornih teles ali enakovredna finančna jamstva, ki so lahko za vsak ukrep omejena na najvišji znesek podpore Unije

2. UKREPI UPRAVLJANJA

2.1 Pravila o spremljanju in poročanju

Pri pravilih o spremljanju in poročanju za ta program bodo upoštevane zahteve iz finančne uredbe in njenih izvedbenih pravil.

Napredek programa pri doseganju njegovih ciljev se bo meril s spremljanjem, ki ga bo izvajala evropska izvajalska agencija, trenutno Evropska izvajalska agencija za raziskave (REA), s podporo tehničnih skupin Raziskovalnega sklada za premog in jeklo (pet za jeklo in dve za premog).

Vsi podatki o postopkih upravljanja programa (vloge, stopnje uspešnosti, čas dodelitve sredstev, vrsta upravičencev itd.) bodo zbrani in shranjeni v podatkovnem skladišču e-Grants.

2.2 Upravljavski in kontrolni sistemi

2.2.1 *Utemeljitev načinov izvrševanja proračuna, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol*

Raziskovalni program Raziskovalnega sklada za premog in jeklo se bo izvajal z neposrednim upravljanjem, zaupanim organom iz člena 62(1), točka (a), Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Natančneje, Komisija se bo še naprej v veliki meri opirala na Evropsko izvajalsko agencijo za raziskave (REA), ustanovljeno v skladu z Uredbo Sveta št. 58/2003. Prenos nalog na izvajalsko agencijo je pogojen z obvezno neodvisno predhodno analizo stroškov in koristi, poleg tega zunanji strokovnjaki redno ocenjujejo izvajalske agencije. Navedena analiza stroškov in koristi bo zajemala tudi stroške kontrole in nadzora. Vmesne ocene, ki so bile opravljene v letih 2012 in 2015, potrjujejo visoko učinkovitost in dodano vrednost izvajalskih agencij pri izvajanju programa. Sredstva ESPJ v likvidaciji in po končani likvidaciji sredstva Raziskovalnega sklada za premog in jeklo se upravljajo za zagotavljanje letnih plačil v mejah dodelitve za financiranje skupnih raziskav v sektorjih, povezanih s premogovništvom in jeklarstvom. Letna plačila se financirajo iz čistih prihodkov iz naložb in prihodkov, ustvarjenih s prodajo dela sredstev ESPJ v likvidaciji in po končani likvidaciji sredstev Raziskovalnega sklada za premog in jeklo, do letnega zneska sredstev za plačila, ki ga določi pristojna služba Komisije. Finančne smernice so bile po potrebi pregledane ali dopolnjene. V ta namen Komisija ponovno oceni delovanje in učinkovitost finančnih smernic ter predlaga ustrezne spremembe. Strategija kontrol Raziskovalnega programa Raziskovalnega sklada za premog in jeklo bo usklajena s strategijo okvirnega programa za raziskave in inovacije. Zato bo imela koristi od vseh ukrepov za poenostavitev, uvedenih v okviru programa Obzorje Evropa. Uvedeni so bili ukrepi za poenostavitev, da bi se olajšalo izvajanje Raziskovalnega programa. Financiranje bo zagotovljeno v obliki nepovratnih sredstev v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509. Predlagane spremembe načinov financiranja (pavšalni znesek) bodo zagotovile uskladitev s tistimi iz raziskovalnega programa EU in prispevale k zmanjšanju ranljivosti za finančne napake. Predlog bo uvedel enotno stopnjo financiranja za posamezni ukrep za vse dejavnosti, ki jih financira. Najvišja stopnja za posamezni ukrep bo določena v razpisnih pogojih. V predlagani reformi je lahko povrnjenih do 100 % skupnih upravičenih stroškov ukrepa v okviru Raziskovalnega programa, razen za pridobitne pravne subjekte, ki se jim lahko povrne do 70 % skupnih upravičenih stroškov. Izjemoma so do stopnje financiranja v višini do 100 % skupnih upravičenih stroškov

upravičena MSP. Predlagana reforma predvideva določitev načina prijave posrednih stroškov v razpisnih pogojih, pri čemer bi moralo biti navedeno, ali se lahko uporabijo stroški na enoto ali pavšalni zneski. Glavni dejavnik za uvedbo pavšalnega financiranja ne bo zmanjšanje stopnje napak, temveč doseganje vseh ciljev programa. Program bo imel koristi od stroškovno učinkovitih storitev, zagotovljenih v okviru izvajanja programov v neposrednem upravljanju (centralizirano vodenje strokovnjakov za ocenjevanje, naknadna revizija, IT itd.). Strategija kontrol temelji na postopkih za izbiro najboljših projektov in njihovo prevedbo v pravne instrumente:

- na upravljanju projektov in pogodb ves čas trajanja vsakega projekta; predhodnih pregledih 100 % zahtevkov za povračilo stroškov,
- na potrjenih računovodskih izkazih nad določenim pragom in potrjenih metodologij za izračun stroškov na enoto ali predhodne ocene na prostovoljni podlagi,
- na naknadnih revizijah (naključnih in na podlagi tveganj) vzorca plačanih zahtevkov za nepovratna sredstva na podlagi dejanskih stroškov,
- na rednih pregledih projektov glede tehničnega izvajanja in rezultatov za vsa nepovratna sredstva,
- na naknadnih tehničnih pregledih na vzorcu nepovratnih sredstev.

Ta strategija kontrol in pristop sta se od prenosa programa na REA izkazala za finančno učinkovita, kot je navedeno v triletni zunanji oceni Agencije. Poleg tega rezultati naknadnih kontrol kažejo, da ta strategija kontrol omogoča ohranjanje tveganja zakonitosti/pravilnosti pod 2-odstotnim pragom.

Odkrita stopnja napake za zadnji dve leti Raziskovalnega sklada za premog in jeklo znaša 2,03 %, stopnja preostale napake pa 1,70 %, po upoštevanju vseh izterjav in popravkov, ki so bili ali bodo izvedeni. Zaradi uvedbe pavšalnih zneskov in poenostavljenega obračunavanja stroškov se pričakuje, da se bo odkrita stopnja napake ohranila pod 2 %.

Trenutno Raziskovalni sklad za premog in jeklo izvaja Evropska izvajalska agencija za raziskave (REA). Brez poseganja v prihodnjo analizo stroškov in koristi za prenos izvedbenih nalog na izvajalske agencije namerava GD RTD v okviru prihodnjega večletnega finančnega okvira to nalogo prenesti na izvajalsko agencijo.

2.2.2 Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje

Izvajanje razpisov Raziskovalnega sklada za premog in jeklo se bo upravljalo pod pogoji in po poslovnih postopkih, ki so podobni upravljanju okvirnega programa za raziskave in inovacije. Zato so tveganja podobna kot pri tem okvirnem programu ter se nanašajo zlasti na doseganje ciljev, določenih v pozitivno ocenjenih predlogih, in zagotavljanje zakonitosti/pravilnosti izplačanih nepovratnih sredstev za povračilo nastalih stroškov.

Kolikor je mogoče, bo REA uporabljala podobne strategije predhodnih in naknadnih kontrol, da se zagotovi zakonitost/pravilnost operacij. To vključuje finančni krog s protiutežjo, v katerem centralna finančna enota preverja vse operacije porabe, ter strategijo naknadnih kontrol, dogovorjeno z GD RTD in izvedeno v tesnem sodelovanju z enoto GD RTD za naknadne kontrole. Za stopnje napake, ugotovljene

med naknadnimi kontrolami v prejšnjih letih, se je izkazalo, da so znotraj dopustne stopnje napake v višini 2 %.

2.2.3 *Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje med stroški kontrol in vrednostjo z njimi povezanih upravljanih sredstev) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku)*

Natančnejša ocena stroškov kontrolnega sistema (ocena, izbor, upravljanje projektov, predhodna in naknadna kontrola) je v razponu od 2 % do 4 % za službe Komisije, pristojne za izvajanje okvirnega programa za raziskave Obzorje Evropa. Ocenjuje se, da je Raziskovalni program Raziskovalnega sklada za premog in jeklo v enakem razponu, tj. od 2 % do 4 %. To se šteje za sprejemljiv strošek glede na prizadevanja, ki so potrebna za uresničitev ciljev, in število s tem povezanih transakcij. Pričakovano tveganje napake ob plačilu za nepovratna sredstva z modelom financiranja, ki temelji na povračilu upravičenih stroškov, znaša 2,0 % do 3,0 %. Tveganje napake ob zaključku (po izvedbi kontrole in popravkih) je za Raziskovalni program Raziskovalnega sklada za premog in jeklo manjše od 2 %. Pričakovano tveganje napake za nepovratna sredstva z modelom financiranja, ki temelji na pavšalnem financiranju, je blizu 0 % (ob plačilu in ob zaključku). Skupna pričakovana glede stopnje napak bodo odvisna od ravnovesja med načinoma financiranja (povračilo upravičenih stroškov in pavšalni zneski). Komisija namerava uporabiti model pavšalnega financiranja, kjer bo to ustrezno. Vendar glavni dejavnik za sprejetje pavšalnega financiranja ne bo zmanjšanje stopnje napak, temveč uresničitev vseh ciljev programa.

2.3 **Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti**

Zanesljive predhodne kontrole, ki se uporabljajo za celotne odhodke, ter naknadne kontrole na podlagi vzorca in tveganja prispevajo k odkrivanju in popravljanju napak.

Službe, ki so odgovorne za izvajanje proračuna Raziskovalnega programa, so odločene, da se bodo borile proti goljufijam v vseh fazah postopka upravljanja nepovratnih sredstev. Razvile so skupne in sektorske strategije na področju boja proti goljufijam in jih tudi izvajajo, vključno s povečano uporabo obveščevalnih podatkov, zlasti z uporabo naprednih orodij IT, usposabljanjem in obveščanjem osebja ter predstavitevami za ozaveščanje, namenjenimi upravičencem do nepovratnih sredstev in tehničnim skupinam. Ta prizadevanja se bodo nadaljevala, dejavnosti za boj proti goljufijam in ocenjevanje tveganja pa se bodo še okrepile zaradi korporativnega orodja za ocenjevanje tveganja ARACHNE, ki ga trenutno razvijajo osrednje službe. Na splošno bi morali predlagani ukrepi še naprej pozitivno vplivati na boj proti goljufijam, ki se bo nadaljeval tudi v okviru Raziskovalnega programa, ter na okrepljeno znanstveno ocenjevanje in kontrolo. Poudariti je treba, da je bilo število odkritih goljufij glede na skupne odhodke za raziskave in inovacije vedno zelo majhno, kljub temu pa službe, zadolžene za izvrševanje proračuna Raziskovalnega programa, ostajajo odločene, da se bodo borile proti njim. Z zakonodajo bo službam Komisije, vključno z Evropskim uradom za boj proti goljufijam (OLAF) in Evropskim javnim tožilstvom (EJT), zagotovljeno, da bodo lahko revizije, preglede in preiskave izvajale z uporabo standardnih določb, ki se že uporabljajo v okviru Raziskovalnega programa.

V skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509, Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta, Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95, Uredbo Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 in Uredbo Sveta (EU) 2017/1939 je treba finančne

interese Unije zaščititi s sorazmernimi ukrepi, vključno s preprečevanjem, odkrivanjem, odpravljanjem in preiskovanjem nepravilnosti in goljufij, izterjavo izgubljenih, nepravilno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev ter po potrebi naložitvijo upravnih sankcij. Zlasti lahko v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 in Uredbo (Euratom, ES) št. 2185/96 Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) izvaja preiskave, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, da bi ugotovil, ali je prišlo do goljufije, korupcije ali drugih nezakonitih ravnanj, ki škodijo finančnim interesom Unije. V skladu z Uredbo (EU) 2017/1939 je Evropsko javno tožilstvo (EJT) pristojno, da preiskuje in preganja goljufije ter druga kazniva dejanja, ki škodijo finančnim interesom Unije, kot je določeno v Direktivi (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta. V skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509 mora vsaka oseba ali subjekt, ki prejema sredstva Unije, v celoti sodelovati pri zaščiti finančnih interesov Unije, podeliti potrebne pravice in dostop Komisiji, OLAF, Evropskemu računskemu sodišču in po potrebi EJT ter zagotoviti, da morebitne tretje strani, ki so vključene v izvrševanje sredstev Unije, podelijo enakovredne pravice.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

3.1 Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice

- Obstoječe proračunske vrstice

Po vrstnem redu razdelkov večletnega finančnega okvira in proračunskih vrstic

Razdelek večletnega finančnega okvira	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
	številka	dif./nedif. ⁴⁰	držav Efte ⁴¹	držav kandidatki in potencialnih kandidatki ⁴²	drugih tretjih držav	drugi namenski prejemki
01	01 20 03 02 – Premog	dif.	NE	NE	NE	DA
01	01 20 03 01 – Jeklo	dif.	NE	NE	NE	DA

- Zahtevane nove proračunske vrstice

Po vrstnem redu razdelkov večletnega finančnega okvira in proračunskih vrstic

Razdelek večletnega finančnega okvira	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
	številka	dif./nedif.	držav Efte	držav kandidatki in potencialnih kandidatki	drugih tretjih držav	drugi namenski prejemki
	[XX YY YY YY]	dif./nedif.	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE
	[XX YY YY YY]	dif./nedif.	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE
	[XX YY YY YY]	dif./nedif.	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

⁴⁰ Dif. = diferencirana sredstva / nedif. = nediferencirana sredstva.

⁴¹ Efta: Evropsko združenje za prosto trgovino.

⁴² Države kandidatke in po potrebi potencialne kandidatke z Zahodnega Balkana.

3.2 Ocenjene finančne posledice predloga za odobritve

3.2.1 Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za poslovanje

- ☐ Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za poslovanje.
- ☒ Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za poslovanje, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

3.2.1.1 Odobritve iz izglasovanega proračuna

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Razdelek večletnega finančnega okvira	številka	01
--	----------	----

GD RTD			Leto	Leto	Leto	Leto	Leto	Leto	Leto	Leto	2028– 2034 SKUPAJ	VSE SKUPAJ
			2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034		
Odobritve za poslovanje												
Proračunska vrstica	obveznosti	(1a)									0,000	0,000
	plačila	(2a)									0,000	0,000
Proračunska vrstica	obveznosti	(1b)									0,000	0,000
	plačila	(2b)									0,000	0,000
Odobritve upravne narave, ki se financirajo iz sredstev določenih programov												
Proračunska vrstica		(3)						0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Odobritve za GD RTD SKUPAJ	obveznosti	= 1a + 1b + 3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	plačila	= 2a + 2b + 3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

			Leto	Leto	Leto	Leto	Leto	Leto	Leto	Leto	VFO 2028– 2034 SKUPAJ	VSE SKUPAJ
			2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034		
Odobritve za poslovanje SKUPAJ (vključno s prispevki za decentralizirane agencije)	obveznosti	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	plačila	(5)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Odobritve upravne narave, ki se financirajo iz sredstev določenih programov, SKUPAJ		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Odobritve iz RAZDELKA 1 večletnega finančnega okvira SKUPAJ	obveznosti	= 4 + 6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	plačila	= 5 + 6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
			Leto	Leto	Leto	Leto	Leto	Leto	Leto	Leto	VFO 2028– 2034 SKUPAJ	VSE SKUPAJ
			2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034		
• Odobritve za poslovanje SKUPAJ (vsi razdelki za poslovanje)	obveznosti	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	plačila	(5)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
• Odobritve upravne narave, ki se financirajo iz sredstev določenih programov, SKUPAJ (vsi razdelki za poslovanje)		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Odobritve iz RAZDELKOV 1 do 6 večletnega finančnega okvira SKUPAJ (referenčni znesek)	obveznosti	= 4 + 6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	plačila	= 5 + 6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Razdelek večletnega finančnega okvira		7	Upravni odhodki								
GD RTD		Leto		Leto	Leto	Leto	Leto	Leto	VFO 2028– 2034 SKUPAJ	PO letu 2034	VSE SKUPAJ
		2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034			
• Človeški viri		0,780	0,780	0,780	0,780	0,101	0,000	0,000	3,221	0,000	3,221
• Drugi upravni odhodki		0,050	0,050	0,050	0,050	0,000	0,000	0,000	0,200		0,200
GD RTD SKUPAJ	odobritve	0,830	0,830	0,830	0,830	0,101	0,000	0,000	3,421	0,000	3,421
Odobritve iz RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira SKUPAJ		(obveznosti skupaj = plačila skupaj)		0,830	0,830	0,830	0,830	0,101	0,000	0,000	3,421

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Odobritve iz RAZDELKOV 1 do 7	obveznosti	0,830	0,830	0,830	0,830	0,101	0,000	0,000	3,421	0,000	3,421
večletnega finančnega okvira SKUPAJ	plačila	0,830	0,830	0,830	0,830	0,101	0,000	0,000	3,421	0,000	3,421

3.2.1.2 Odobritve iz zunanjih namenskih prejemkov

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Razdelek večletnega finančnega okvira	01	Raziskave in inovacije									
---------------------------------------	----	------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

GD RTD	Leto	Leto	Leto	Leto	Leto	Leto	Leto	Leto	VFO	VFO	VSE
--------	------	------	------	------	------	------	------	------	-----	-----	-----

			2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2028– 2034 SKUPA J	2021– 2027 SKUPA J	SKUPA J
Odobritve za poslovanje													
Proračunska vrstica: 01 20 03 01 in 01 20 03 02	obveznos ti	(1a)	200,000	200,000	200,000	200,000					600,000	200,000	800,000
	plačila	(2a)	112,000	227,000	273,000	216,000	196,000	39,000	40,000	25,000	1 016,000	112,000	1 128,000
Proračunska vrstica	obveznos ti	(1b)									0,000	0,000	0,000
	plačila	(2b)									0,000	0,000	0,000
Odobritve upravne narave, ki se financirajo iz sredstev določenih programov													
Proračunska vrstica		(3)									0,000		0,000
Odobritve za GD RTD SKUPAJ	obveznos ti	= 1a + 1 b + 3	200,000	200,000	200,000	200,000	0,000	0,000	0,000	0,000	600,000	200,000	80,000
	plačila	= 2a + 2 b + 3	112,000	227,000	273,000	216,000	196,000	39,000	40,000	25,000	1 016,000	112,000	1 128,000

Odobritve za poslovanje SKUPAJ	obveznosti	(4)	200,000	200,000	200,000	200,000	0,000	0,000	0,000	0,000	600,000	200,000	800,000
	plačila	(5)	112,000	227,000	273,000	216,000	196,000	39,000	40,000	25,000	1 016,000	112,000	1 128,000
Odobritve upravne narave, ki se financirajo iz sredstev določenih programov, SKUPAJ		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Odobritve iz RAZDELKA 1 večletnega finančnega okvira SKUPAJ	obveznosti	= 4 + 6	200,000	200,000	200,000	200,000	0,000	0,000	0,000	0,000	600,000	200,000	800,000
	plačila	= 5 + 6	112,000	227,000	273,000	216,000	196,000	39,000	40,000	25,000	1 016,000	112,000	1 128,000

Razdelek večletnega finančnega okvira	7	„Upravni odhodki“
--	----------	-------------------

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

GD RTD	Leto 2027	Leto 2028	Leto 2029	Leto 2030	Leto 2031	Leto 2032	Leto 2033	Leto 2034	VFO 2028– 2034 SKUPAJ	VFO 2021– 2027 SKUPAJ	VSE SKUPAJ
• Človeški viri	0,000	0,000	0,000	0,000							0,000
• Drugi upravni odhodki	0,000	0,000	0,000	0,000							0,000
GD <.....> SKUPAJ	0,000	0,000	0,000	0,000							0,000
odobritve											

Odobritve iz RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira SKUPAJ	(obveznosti skupaj = plačila skupaj)	0,000	0,000	0,000	0,000						0,000
--	--------------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--	--	--	--	--	--------------

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	Leto 2027	Leto 2028	Leto 2029	Leto 2030	Leto 2031	Leto 2032	Leto 2033	Leto 2034	VFO 2028– 2034 SKUPAJ	VFO 2021– 2027 SKUPAJ	VSE SKUPAJ
Odobritve iz RAZDELKOV 1 do 7	200,000	200,000	0,000	0,000	0,00	0,00	0,00	0,00	600,000	200,00	800,000
večletnega finančnega okvira SKUPAJ	112,000	227,000	273,000	216,000	196,000	39,000	40,000	25,000	1 016,000	112,000	1 128,000
obveznosti											
plačila											

3.2.2 Ocenjene realizacije, financirane iz odobritev za poslovanje (se ne izpolnjuje za decentralizirane agencije)

odobritve za prevzem obveznosti v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Cilji in realizacije			Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. oddelek 1.6)	SKUPAJ
-----------------------------	--	--	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	--	---------------

↓	REALIZACIJE																	
	vrsta ⁴³	povpr ečni stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	strošk i	število	stroški	število	stroški	število realiza cij skupaj	stroški realizacij skupaj
SPECIFIČNI CILJ št. 1 ⁴⁴ ...																		
– realizacija																		
– realizacija																		
– realizacija																		
Seštevek za specifični cilj št. 1																		
SPECIFIČNI CILJ št. 2 ...																		
– realizacija																		
Seštevek za specifični cilj št. 2																		
SKUPAJ																		

⁴³ Realizacije so dobavljeni proizvodi in opravljene storitve (npr. število financiranih izmenjav študentov, število kilometrov novozgrajenih cest ...).

⁴⁴ Kakor je opisan v oddelku 1.3.2 Specifični cilji.

3.2.3 Povzetek ocenjenih posledic za upravne odobritve

- ☐ Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve upravne narave.
- ☒ Za predlog/pobudo so potrebne odobritve upravne narave, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

3.2.3.1 Odobritve iz izglasovanega proračuna

IZGLASOVANE ODOBRITVE	Leto	Leto	Leto	Leto	Leto	Leto	Leto	SKUPA J 2028– 2034	Po letu 2024	VSE SKUPAJ
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034			
RAZDELEK 7										
Človeški viri	0,780	0,780	0,780	0,780	0,101	0,000	0,000	3,221	0,000	3,221
Drugi upravni odhodki	0,050	0,050	0,050	0,050	0,000	0,000	0,000	0,200	0,000	0,200
Seštevek za RAZDELEK 7	0,830	0,830	0,830	0,830	0,101	0,000	0,000	3,421	0,000	3,421
Odobritve zunaj RAZDELKA 7										
Človeški viri	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Drugi odhodki upravne narave	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Seštevek za odobritve zunaj RAZDELKA 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Iz RAZDELKA 7 in zunaj RAZDELKA 7 SKUPAJ	0,830	0,830	0,830	0,830	0,101	0,000	0,000	3,421	0,000	3,421

3.2.4 Ocenjene potrebe po človeških virih

- ☐ Za predlog/pobudo niso potrebni človeški viri.
- ☒ Za predlog/pobudo so potrebni človeški viri, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

3.2.4.1 Financirano iz izglasovanega proračuna

ocena, izražena v ekvivalentu polnega delovnega časa

IZGLASOVANE ODOBRTITVE		Leto	Leto	Leto	Leto	Leto	Leto	Leto	PO letu
		2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2034
• Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom (uradniki in začasni uslužbenci)									
20 01 02 01 (sedež in predstavništva Komisije)		2	2	2	2	0	0	0	0
20 01 02 03 (delegacije EU)		0	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 01 (posredne raziskave)		0	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 11 (neposredne raziskave)		0	0	0	0	0	0	0	0
Druge proračunske vrstice (navedite)		0	0	0	0	0	0	0	0
• Zunanji sodelavci (v ekvivalentu polnega delovnega časa)									
20 02 01 (PU in NNS iz splošnih sredstev)		4	4	4	4	1	0	0	0
20 02 03 (PU, LU, NNS in MSD na delegacijah EU)		0	0	0	0	0	0	0	0
Vrstica za upravno podporo [XX 01 YY YY]	– na sedežu	0	0	0	0	0	0	0	0
	– na delegacijah EU	0	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 02 (PU in NNS za posredne raziskave)		0	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 12 (PU in NNS za neposredne raziskave)		0	0	0	0	0	0	0	0
Druge proračunske vrstice (navedite) – iz razdelka 7		0	0	0	0	0	0	0	0

Druge proračunske vrstice (navedite) – zunaj razdelka 7	0	0	0	0	0	0	0	0
SKUPAJ	6	6	6	6	1	0	0	0

Število EPDČ je okvirno in ne posega v izid tekočih pogajanj o naslednjem večletnem finančnem okviru. Poleg tega so dodatni viri za Komisijo predvideni za prenos na izvajalsko agencijo v okviru prihodnjega večletnega finančnega okvira, brez poseganja v prihodnjo analizo stroškov in koristi za prenos izvedbenih nalog na izvajalske agencije.

Osebj, potrebno za izvajanje predloga (v ekvivalentu polnega delovnega časa):

	Obstoječe osebe na voljo v službah Komisije	Izredno dodatno osebje*		
		financirano iz razdelka 7 ali odobritev za raziskave	financirano iz vrstice BA	financirano s pristojbinami
Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom		2	n. r.	n. r.
Zunanji sodelavci (PU, NNS, AU)		4	n. r.	n. r.

Opis nalog:

Uradniki in začasni uslužbenci	Za upravljanje političnega izvajanja reforme ter za izvajanje reforme in nadzor nad povečanimi dejavnostmi finančnega poslovanja in dejavnostmi upravljanja programa bosta poleg štirih uradnikov in začasnih uslužbencev, ki so trenutno dodeljeni Raziskovalnemu skladu za premog in jeklo, potrebna še dva dodatna EPDČ. Ta okrepitev je začasna in se lahko po letu 2031 prerazporedi.
Zunanji sodelavci	Reforma Raziskovalnega sklada za premog in jeklo bo privedla do 80-odstotnega povečanja letnih dodelitev in do revidiranih razpisnih pogojev za leta od 2027 do vključno 2030. To bo povzročilo večjo delovno obremenitev enote Raziskovalnega sklada za premog in jeklo pri objavi razpisov in izvajanju ocenjevanj. Uvedba dvojne rabe v program bo dodatno povečala delovno obremenitev. Poleg 16 delovnih mest, ki so trenutno dodeljena Raziskovalnemu skladu za premog in jeklo, so potrebni dodatni 4 EPDČ kot pogodbeni uslužbenci na delovnih mestih vodij programov in projektnih referentov. Skupna potrebna dodelitev se bo po letu 2031 postopoma zmanjševala, saj ne bo več objavljenih razpisov, projekti pa se bodo zaključevali.

3.2.5 Pregled ocenjenih posledic za naložbe, povezane z digitalnimi tehnologijami

Obvezno: v spodnjo tabelo je treba vstaviti najboljšo oceno z digitalnimi tehnologijami povezanih naložb, ki so vključene v predlog/pobudo.

Izjemoma, kadar je to potrebno za izvajanje predloga/pobude, je treba odobritve iz razdelka 7 vnesti v za to določeno vrstico.

Odobritve iz razdelkov 1–6 je treba prikazati kot „Odhodke za IT za operativne programe (v okviru politik)“. Ti odhodki se nanašajo na operativni proračun, ki se uporabi za ponovno uporabo / nakup / razvoj platform/orodij IT, ki so neposredno povezani z izvajanjem pobude in naložbami, povezanimi z njimi (npr. licence, študije, shranjevanje podatkov itd.). Informacije v tej tabeli morajo biti usklajene s podatki, predstavljenimi v oddelku 4 „Digitalne razsežnosti“.

Odobritve za digitalno in IT področje SKUPAJ	Leto	Leto	Leto	Leto	Leto	Leto	Leto	VFO 2028– 2034 SKUPAJ
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
Odhodki za IT (na ravni organizacije)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Seštevek za RAZDELEK 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Odhodki za IT za operativne programe (v okviru politik)	0,520	0,531	0,541	0,552	0,563	0,574	0,586	3,867
Seštevek za odobritve zunaj RAZDELKA 7	0,520	0,531	0,541	0,552	0,563	0,574	0,586	3,867
SKUPAJ	0,520	0,531	0,541	0,552	0,563	0,574	0,586	3,867

3.2.6 Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom

Predlog/pobuda:

- ☒ se lahko v celoti financira s prerazporeditvijo znotraj zadevnega razdelka večletnega finančnega okvira
- ☐ zahteva uporabo nedodeljene razlike do zgornje meje v zadevnem razdelku večletnega finančnega okvira in/ali uporabo posebnih instrumentov, kot so opredeljeni v uredbi o večletnem finančnem okviru
- ☐ zahteva spremembo večletnega finančnega okvira

3.2.7 Udeležba tretjih oseb pri financiranju

V predlogu/pobudi:

- ☒ ni načrtovano sofinanciranje tretjih oseb
- ☐ je načrtovano sofinanciranje tretjih oseb, kot je ocenjeno v nadaljevanju:

3.3 Ocenjene posledice za prihodke

- ☒ Predlog/pobuda nima finančnih posledic za prihodke.
- ☐ Predlog/pobuda ima finančne posledice, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:
 - ☐ za lastna sredstva
 - ☐ za druge prihodke
 - ☐ Navedite, ali so prihodki dodeljeni za odhodkovne vrstice

V skladu s členom 21(2), točka (b), finančne uredbe je treba odobritve v zvezi s prihodki iz Raziskovalnega sklada za premog in jeklo šteti za zunanje namenske prejemke. Proračunski vrstici 01 20 03 02 (premog) in 01 20 03 01 (jeklo)

4. DIGITALNE RAZSEŽNOSTI

V Raziskovalnem skladu za premog in jeklo se uporabljajo korporativna orodja, opisana v oceni finančnih posledic in digitalnih razsežnosti zakonodajnega predloga za program Obzorje Evropa.